

**UNIVERZITET U SARAJEVU
FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU**

ODSJEK ZA FILOZOFIJU I SOCIOLOGIJU

NASTAVNI PLAN I PROGRAM

školska 2005/2006.

Sarajevo, maj 2005.

ODSJEK ZA FILOZOFIJU I SOCIOLOGIJU

FILOZOFIJA I SOCIOLOGIJA Nastavni plan za (osnovnu studijsku grupu)

PRVA GODINA STUDIJA

PRVI (I) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Uvod u filozofiju	FIL FIS 101	2	1		3	3
2.	Historija filozofije I	FIL FIS 102	3	3		6	5
3.	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja	FIL FIS 103	3	3		6	5
4.	Opća sociologija I	FIL FIS 104	2	2		4	5
5.	Historija socijalnih i političkih doktrina	FIL FIS 105	2	2		4	5
6.	Ind. sociologija sa osnovama političke ekonomije	FIL FIS 107	2	1		3	5
7.	Strani jezik		1		1	2	2
	UKUPNO		15	12	1	28	30

Marko Štanić

DRUGI (II) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Sifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Uvod u filozofiju	FIL FIS 101	2	1		3	3
2.	Historija filozofije I	FIL FIS 102	3	3		6	5
3.	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja	FIL FIS 103	3	3		6	5
4.	Opća sociologija I	FIL FIS 104	2	2		4	5
5.	Historija socijalnih i političkih doktrina	FIL FIS 105	2	2		4	5
6.	Ind. sociologija sa osnovama političke ekonomije	FIL FIS 107	2	1		3	5
7.	Strani jezik		1		1	2	2
	UKUPNO		14	14		28	30

DRUGA GODINA STUDIJA

TREĆI (III) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije II	FIL FIS 201	3	3		6	5
2.	Ontologija (uvod u analitičku filozofiju)	FIL FIS 202	2	2		4	4
3.	Historija istočnih filozofija	FIL FIS 204	3	3		6	5
4.	Opća sociologija II	FIL FIS 205	2	2		4	4
5.	Sociologija politike	FIL FIS 206	2	2		4	4
6.	Sociologija kulture I	FIL FIS 207	2	0		2	4
7.	Estetika	FIL FIS 208	2	2		4	4
	UKUPNO		16	14		30	30

ČETVRTI (IV) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije II	FIL FIS 201	3	3		6	5
2.	Ontologija (uvod u analitičku filozofiju)	FIL FIS 202	2	2		4	4
3.	Historija istočnih filozofija	FIL FIS 204	3	3		6	5
4.	Opća sociologija II	FIL FIS 205	2	2		4	4

Monika Jakuš

5.	Sociologija politike	FIL FIS 206	2	2		4	4
6.	Sociologija kulture I	FIL FIS 207	2			2	4
7.	Estetika	FIL FIS 208	2	2		4	4
	UKUPNO		14	15		30	30

TREĆA GODINA STUDIJA

PETI (V) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Sifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije III	FIL FIS 301	3	3		6	6
2.	Ontologija II	FIL FIS 302	3	3		6	6
3.	Teorija spoznaje	FIL FIS 303	2	4		6	6
4.	Etika I	FIL FIS 304	3	3		6	6
5.	Sociologija religije	FIL FIS 305	2	2		4	4
6.	Pedagogija		1	0	1	2	2
	UKUPNO		16	14	1	30	30

Marko Šarić

ŠESTI (VI) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije III	FIL FIS 301	3	3		6	6
2.	Ontologija II	FIL FIS 302	3	3		6	6
3.	Teorija spoznaje	FIL FIS 303	2	4		6	6
4.	Etika II	FIL FIS 304	3	3		6	6
5.	Sociologija religije	FIL FIS 305	2	2		4	4
6.	Pedagogija		1		1	2	2
	UKUPNO		14	15	1	30	30

Marija Džurina

FILOZOFIJA

NASTAVNI PLAN ZA JEDNOPREDMETNI STUDIJ FILOZOFIJE

PRVA GODINA STUDIJA

PRVI (I) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Uvod u filozofiju	FIL FIS 101	2			2	6
2.	Historija filozofije I	FIL FIS 102	3	3		6	8
3.	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja	FIL FIS 103	3	3		6	8
4.	Historija istočnih filozofija	FIL FIS 204	3	3		6	8
	UKUPNO		11	9		20	30

DRUGI (II) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Uvod u filozofiju	FIL FIS 101	2			2	6
2.	Historija filozofije I	FIL FIS 102	3	3		6	8
3.	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja	FIL FIS 103	3	3		6	8
4.	Historija istočnih filozofija	FIL FIS 204	3	3		6	8
	UKUPNO		11	9		20	30

DRUGA GODINA STUDIJA**TREĆI (III) SEMESTAR**

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije II	FIL FIS 201	3	3		6	8
2.	Teorija spoznaje	FIL FIS 303	3	3		6	7
3.	Ontologija (uvod u analitičku filozofiju)	FIL FIS 202	3	3		6	8
4.	Estetika	FIL FIS 208	3	3		6	7
	UKUPNO		12	12		24	30

ČETVRTI (IV) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije II	FIL FIS 201	3	3		6	8
2.	Teorija spoznaje	FIL FIS 303	3	3		6	7
3.	Ontologija (uvod u analitičku filozofiju)	FIL FIS 202	3	3		6	8
4.	Estetika	FIL FIS 208	3	3		6	7
	UKUPNO		12	12		24	30

TREĆA GODINA STUDIJA

PETI (V) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije III	FIL FIS 301	4	4		8	8
2.	Ontologija II	FIL FIS 302	3	3		6	8
3.	Etika I	FIL FIS 304	3	3		6	8
4.	Pedagogija		1		1	2	3
5.	Metodika nastave	FIL FIS 307	2			2	3
	UKUPNO		13	10	1	24	30

ŠESTI (VI) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije III	FIL FIS 301	4	4		8	8
2.	Ontologija II	FIL FIS 302	3	3		6	8
3.	Etika II	FIL FIS 306	3	3		6	8
4.	Pedagogija		1		1	2	3
5.	Metodika nastave	FIL FIS 307	2			2	3
	UKUPNO		13	10	1	24	30

Viktor Jauri

NASTAVNI PLAN
STUDIJA FILOZOFIJE KAO DVOPREDMETNOG STUDIJA

PRVA GODINA STUDIJA

PRVI (I) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Uvod u filozofiju	FIL FIS 101	2			2	3
2.	Historija filozofije I	FIL FIS 102	2	2		4	4
3.	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja	FIL FIS 103	2	2		4	4
4.	Historija istočnih filozofija	FIL FIS 204	2	2		4	4
	UKUPNO		8	6		14	15

DRUGI (II) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Uvod u filozofiju	FIL FIS 101	2			2	3
2.	Historija filozofije I	FIL FIS 102	2	2		4	4
3.	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja	FIL FIS 103	2	2		4	4
4.	Historija istočnih filozofija	FIL FIS 204	2	2		4	4
	UKUPNO		8	6		14	15

DRUGA GODINA STUDIJA

TREĆI (III) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije II	FIL FIS 201	2	2	0	4	4
2.	Teorija spoznaje	FIL FIS 303	2	2	0	4	4
3.	Ontologija (uvod u analitičku filozofiju)	FIL FIS 202	2	2	0	4	4
4.	Estetika	FIL FIS 208	2	2	0	4	3
	UKUPNO		8	8		16	15

ČETVRTI (IV) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije II	FIL FIS 201	2	2		4	4
2.	Teorija spoznaje	FIL FIS 303	2	2		4	4
3.	Ontologija (uvod u analitičku filozofiju)	FIL FIS 202	2	2		4	4
4.	Estetika	FIL FIS 208	2	2		4	3
	UKUPNO		8	8		16	15

Viktor Šturm

TREĆA GODINA STUDIJA

PETI (V) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije III	FIL FIS 301	4	2		6	5
2.	Ontologija II	FIL FIS 302	2	2		4	5
3.	Etika I	FIL FIS 304	2	2		4	5
	UKUPNO		8	6		14	15

ŠESTI (VI) SEMESTAR

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1.	Historija filozofije III	FIL FIS 301	4	2		6	5
2.	Ontologija II	FIL FIS 302	2	2		4	5
3.	Etika II	FIL FIS 306	2	2		4	5
	UKUPNO		8	6		14	15

NASTAVNI PLAN
STUDIJA SOCIOLOGIJE KAO JEDNOPREDMETNOG STUDIJA

I GODINA (prvi semestar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1	Opća sociologija I	FIL FIS 104	2	2		4	6
2	Metode društvenih istraživanja	FIL FIS 109	2	1		3	4
3	Historija socijalnih i političkih doktrina	FIL FIS 105	1	1		2	4
4	Osnovi političke ekonomije	FIL FIS 108	1	1		2	4
5	Sociologija rada	FIL FIS 106	2	1		3	4
6	Opća psihologija	FIL PSI 111	2	1		3	4
7	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja	FIL FIS 103	2	1		3	4
	UKUPNO		12	8		20	30

I GODINA (drugi semestar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1	Opća sociologija I	FIL FIS 104	2	2		4	6
2	Metode društvenih istraživanja	FIL FIS 109	2	1		3	4
3	Historija socijalnih i političkih doktrina	FIL FIS 105	1	1		2	4
4	Osnovi političke ekonomije	FIL FIS 108	1	1		2	4
5	Sociologija rada	FIL FIS 106	2	1		3	4
6	Opća psihologija	FIL PSI 111	2	1		3	4
7	Logika sa metodologijom socioloških istraživanja	FIL FIS 103	2	1		3	4
	UKUPNO		12	8		20	30

Manić Danijel

II GODINA (treći semestar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1	Opća sociologija II	FIL FIS 205	2	1		3	3
2	Sociologija politike	FIL FIS 206	2	1		3	4
3	Sociologija kulture i umjetnosti	FIL FIS 212	2	1		3	4
4	Demografija	FIL FIS 209	2	1		3	4
5	Statistika u društvenim istraživanjima	FIL FIS 210	2	1		3	4
6	Socijalna psihologija	FIL PSI	2	1		3	3
7	Teorije društvene i državne strukture BiH	FIL FIS 211	1	1		2	4
8	Strani jezik		2		2	4	4
	UKUPNO		15	7		24	30

Abdović Džamila

II GODINA (četvrti semestar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1	Opća sociologija II	FIL FIS 205	2	1	0	3	3
2	Sociologija politike	FIL FIS 206	2	1	0	3	4
3	Sociologija kulture i umjetnosti	FIL FIS 212	2	1	0	3	4
4	Demografija	FIL FIS 209	2	1	0	3	4
5	Statistika u društvenim istraživanjima	FIL FIS 210	2	1	0	3	4
6	Socijalna psihologija	FIL PSI	2	1	0	3	3
7	Teorije društvene i državne strukture BiH	FIL FIS 211	1	1	0	2	4
8	Strani jezik		2	0	2	4	4
	UKUPNO		15	7	2	24	30

Amir Čađević

III GODINA (peti semestar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1	Socijalna antropologija	FIL FIS 308	2	1	0	3	5
2	Sociologija religije	FIL FIS 305	2	1	0	3	4
3	Sociologija naselja	FIL FIS 309	2	1	0	3	4
4	Sociologija znanja i znanosti	FIL FIS 310	2	1	0	3	5
5	Socijalna ekologija	FIL FIS 311	2	1	0	3	4
6	Savremena filozofija	FIL FIS 312	2	1	0	3	4
7	Strani jezik		2	0	2	4	4
	UKUPNO		14	6	2	22	30

Marko Jauri

III GODINA (šesti semestar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	V	U	Broj bodova
1	Socijalna antropologija	FIL FIS 308	2	1	0	3	5
2	Sociologija religije	FIL FIS 305	2	1	0	3	4
3	Sociologija naselja	FIL FIS 309	2	1	0	3	4
4	Sociologija znanja i znanosti	FIL FIS 310	2	1	0	3	5
5	Socijalna ekologija	FIL FIS 311	2	1	0	3	4
6	Savremena filozofija	FIL FIS 312	2	1	0	3	4
7	Strani jezik		2	0	2	4	4
	UKUPNO		14	6	2	22	30

Marko Duman

NASTAVNI PLAN

STUDIJA SOCIOLOGIJE KAO DVOPREDMETNOG STUDIJA – («B»)

I GODINA (prvi i drugi semestar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	U	Broj bodova
1	Opća sociologija I	FIL FIS 104	2	1	3	8
2	Metode društvenih istraživanja	FIL FIS 109	2	2	4	10
3	Historija socijalnih i političkih doktrina	FIL FIS 105	1	1	2	5
4	Sociologija rada	FIL FIS 106	2	1	3	7
	UKUPNO		7	5	12	30

II GODINA (treći i četvrti semstar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	U	Broj bodova
1	Opća sociologija II	FIL FIS 205	2	1	3	8
2	Sociologija politike	FIL FIS 206	2	1	3	8
3	Sociologija kulture i umjetnosti	FIL FIS 212	2	1	3	8
4	Demografija	FIL FIS 209	2	1	3	2
5	Teorija društvene i državne strukture BiH	FIL FIS 211	1	1	2	4
	UKUPNO		9	5	14	30

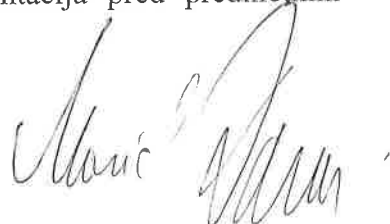
Marić Ivan

III GODINA (peti i šesti semestar)

R.br.	Naziv predmeta	Šifra	P	S	U	Broj bodova
1	Socijalna antropologija	FIL FIS 308	2	1	3	6
2	Sociologija religije	FIL FIS 305	2	1	3	6
3	Socijalna ekologija	FIL FIS 311	2	1	3	6
4	Sociologija moći i ljudskih prava	FIL FIS 312	2	1	3	6
5	Sociologija znanja i znanosti	FIL FIS 310	1	1	2	6
	UKUPNO		9	5	14	30

3. USLOVI ZA PRELAZAK IZ GODINE U GODINU

- Za prelaz u II godinu; uslovi za prelazak su određeni Zakonom o Visokom obrazovanju i Pravilima Fakulteta.
 - Za prelaz u III godinu studenti trebaju položiti predviđene predmete iz II godine.
 - Za prelaz u IV godinu studenti trebaju položiti predviđene predmete iz III godine.
2. Student je dužan da uradi seminarski rad iz svakog nastavnog predmeta.
3. Broj ispitnih rokova i način provjere znanja vršit će se na način kao i kod drugih studijskih grupa, a u skladu sa Bolonjskim procesom i jedinstvenim kriterijima na nivou Univerziteta.
4. Na kraju treće godine studija i nakon položenih svih ispita piše se završni dodiplomski rad i vrši njegova prezentacija pred predmetnim nastavnikom i/ili mentorom.

4. DODIPLOMSKI STUDIJ

1. Nakon završetka prve faze osnovnog studija **Filozofije i sociologije** (6 semestara) student dobija diplomu o završenom dodiplomskom studiju *baccalaureat filozofije i / ili sociologije*.
2. Nakon završetka prve faze studija **Filozofije** kao jednopredmetnog studija (6 semestara) student stiče zvanje *baccalaureus/baccalaurea filozofije*.
3. Nakon završetka prve faze studija **Sociologije** kao jednopredmetnog studija (6 semestara) student stiče zvanje *baccalaureus/baccalaurea sociologije*.

4. 1. Studenti nakon završenog prvog ciklusa dodiplomskog studija mogu obavljati poslove u državnoj upravi, medijima, kulturnim institucijama i nevladinim organizacijama.

5. NAZIV STEČENOG ZVANJA

Naziv stečenog zvanje bit će usklađen sa jedinstvenom metodologijom u okviru Univerziteta tj. značenja *Baccalaureat* sa dodatkom stručnog naziva.

6. DIPLOMSKI STUDIJ

1. Završetkom diplomskog studija u trajanju od (10 semestara) student stiče zvanje *magistra filozofije ili sociologije*.
2. Na osnovnoj studijskoj grupi **Filozofija i sociologija** nakon osmog semestra student se opredjeljuje kroz izborne predmete sa zvanjem *magistra filozofije ili sociologije*. Izborni predmeti kao obavezni su iz jedne od naznačenih naučnih oblasti. Dakle student je dužan da se opredijeli za izborne predmete iz jedne naučne oblasti što određuje i njegov stručni profil, dakle diplomu iz filozofije ili sociologije.

7. DODATAK DIPLOMI

Dodatak diplome, kao i konačno stečeno zvanje od jezičke do stručne struke bit će usklađeno jedinstveno u okviru Univerziteta u Sarajevu.

Naziv predmeta i kod: Uvod u filozofiju, FIL FIS 101
Semestar (semestri) i broj bodova: I i II semestar, 3 ECTS
Trajanje: dva semestra 2 sata predavanja i 1 sat seminara
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan (temeljni)
<p>Cilj predmeta: kroz predavanja i vježbe studenti se uvode u stručni jezik filozofije, naročito u filozofijsku terminologiju, pa na taj način ulaze u pojam i biće filozofije. nastavnik tumači značenja ključnih filozofijskih pojmova, ukazujući na njihovo helensko ili latinsko porijeklo, i na taj način ih uvodi u povijest filozofije i bitne izmjene značenja filozofijskih kategorija.</p>
<p>Sadržina predmeta: predavanja su upućivanje studenata na izvore prethodnih znanja. ti su izvori u filozofijskim tekstovima i sekundarnoj literaturi. što su općepriznata bitna filozofijska djela, a što se smatra interpretacijom. u prvom semestru studenti se upoznaju sa priručnim sredstvima. to su filozofijski rječnici, filozofijske enciklopedije, historije filozofije. tu pripada i specifičnost izdanja klasičnih tekstova, stephanusovo platona i izdanje berlinske akademije aristotela, zajedno sa univerzalnim uputama o citiranju, uključujući, primjerice, index platonius i index aristotelicus. sa tim u vezi dolazi i pitanje o kritičkom izdanju nekog teksta, naravno ukoliko postoji više rukopisa. u drugom semestru postavlja se pitanje filozofijskih disciplina, a posebno nekih karakterističnih problema filozofije. što je to filozofijska disciplina? što je enciklopedijska širina spram geometrijske preciznosti? što je to filozofijski sistem? kako se čita filozofijski tekst? što je filozofijski pravac, a što filozofijska orijentacija? posebna pažnja daje se snopu filozofijskih disciplina.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: test nakon prvih sedam sedmica nastave; završni ispit, pismeni i usmeni u 16. sedmici nastave, u drugom semestru;
Udžbenici:
<p>Literatura: bilo koji uvod u filozofiju (<i>despot, džejms, muminović, etc.</i>) bilo koji filozofijski rječnik (<i>filipović, oksfordski filozofski rječnik, etc.</i>) The Internet Encyclopedia of Philosophy. http://www.utm.edu/research/iep/htm.</p>

Marko Janković

Naziv predmeta i kod: Historija filozofije I, FIL FIS 102
Semestar (semestri) i broj bodova: I. semestar; 3 sata predavanja i 3 sata seminara; ECTS 5
Trajanje: I. semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta: Cilj predmeta je upoznavanje studenata sa nastankom i općenitim razvojem filozofije u antići. Studenti trebaju steći uvid u osnovne linije mišljenja koje se protežu od predsokratesovske kozmologije do sofističkog i Sokratesovog obrata ka čovjeku u društvu.</p>
<p>Sadržina predmeta: Predavanja će krenuti razmatranjem okolnosti nastanka filozofije i znanosti u antičkoj Grčoj i nastaviće pratiti razvoj pojedinih filozofija i "filozofskih škola" pri čemu će se posebna pažnja posvetiti postavljanju ključnih filozofskih pitanja i odgovora koji će biti prisutni i uticajni i u kasnijem mišljenju. Stoga je neophodno obratiti više pažnje na temeljne filozofske postavke predsokratesovskog perioda počevši od miletskih filozofa preko preko pitagorejaca, elejaca, atomista i pojedinih značajnih filozofa, poput Herakleitosa, Empedoklesa i Anaksagorasa, do kraja "kozmoškog perioda", odnosno do pojave prvih sofista. Na predavanjima će se objasniti zašto sofisti, prije svega Protagoras i Gorgias, odustaju od kozmoških istraživanja i zašto su se posvetili čovjeku i njegovom životu u zajednici. U centru Sokratesovog interesovanja, koji je također smatrao kozmologiju nepotrebnom, biće etički problemi, međutim, isto tako će se pokušati objasniti zašto nam je problem doći do historijskog Sokratesa i po čemu je njegov njegov metod originalan i komplementaran njegovoj etici.</p> <p>Studenti su dužni pročitati djela koja se budu obrađivala na seminarima, kao i navedenu literaturu koja se njima bavi.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru) i usmeno
<p>Udžbenici:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. W. Windelband, <i>Povijest filozofije I</i> 2. F. Koplston, <i>Istorija filozofije I</i> 3. M. N. Đurić, <i>Istorija helenske etike</i>
<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. H. Diels, <i>Predsokratovci I, II</i> 2. Diogenes Laertios, <i>Životi i mišljenja istaknutih filozofa</i> 3. D. Marić, <i>Kinici i metafizika i Sokrates i kinici</i> 4. Platon: <i>Obrana Sokratova, Kriton, Fedon;</i> - Preporučije se filozofijski riječnik u redakciji Vladimira Filipovića.

Vladimir Filipović

Naziv kolegija i kod: Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – I, FIL FIS 103
Semestar (semestri) i broj bodova: I + II Semestar, 3 sata pred., 3 sata semin., ECTS: 5
Trajanje: I + II semestar
Tip kolegija: predavanje i seminar
Status kolegija: obavezan
<p>Cilj kolegija: osnovni cilj kolegija <i>Logika sa metodologijom socioloških istraživanja -I</i> jeste da studente filozofije i sociologije upozna sa fundamentalnim učenjima i aplikativnim mogućnostima vezanim uz tradicionalnu / silogističku i suvremenu / simboličku logiku. Logika kao intuitivna sposobnost, kao razumsko umjeće, kao znanstvena metoda, kao filozofska disciplina i kao programski jezik suvremene tehnologije ima svoje jedinstvo u zakonima i pravilima, u algoritimima, u procedurama i logičkim shematima od Aristotelovog programa silogističke analitike, preko Fregeovog programa računa iskaza i računa predikata, Booleovog programa logičke funkcije, Carnapovog programa logičke sintakse jezika do jezika logičkog programiranja računarske znanosti (jezika softvera) i <i>fuzzy</i> logike ekspertnih sistema. Studiranje centralnih topika logičke znanosti treba da studentima omogući razumijevanje općih zakona i deriviranih pravila pravilnog zaključivanja u prirodnom jeziku svakodnevnog života, razumijevanje konzistentnosti i koherentnosti teorija i znanstvenih konstrukcija u prirodnim i društvenim znanostima i praktičnu primjenu logičkih procedura na područjima artificijelne inteligencije i artificijelnog jezika u informacijskoj i komunikacijskoj tehnologije suvremenog svijeta. Proučavanje logičkih formi, logičkih operatora, procedura i metoda povezano je s različitim konceptima ili teorijama istine (korespondencija, koherencija, konzistencija) i sa semantičkim i strukturalnim svojstvima jezika u kojem se logičke forme jedino mogu istraživati. Istovremeno kroz kolegij <i>Logika sa metodologijom socioloških istraživanja – I</i>, studentima se izlaže primjena logičkih metoda na području društvene ontologije. Studenti se informiraju o temeljnim principima i pojmovima metodologije društvenih istraživanja. Razlikuju se koncepti metodologije, metoda i epistemologije, vrste naučnog posmatranje, interaktivne metode razgovora, ankete, intervjua, metode mjerenja i klasifikacije te metoda eksperimenta u istraživanjima društvenih fenomena, stanja stvari i procesa.</p>
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Studij započinje izlaganjem strukture kompleksne hipoteze (h, h_1, h_2, h_3, \dots), uvidom u uzročno-posljedično vezu antecedensa (<i>ako...</i>) i konsekvensa (<i>onda...</i>) kao logičkih djelova iskaza te ekspliciranjem načina izvođenja logičkih konsekvenci (k_1, k_2, \dots, k_n) kao temeljnog logičkog postupka <i>Platonove dijalektike</i> u djelu <i>Parmenid</i>. Uspostavlja se veza prema načelima <i>Euklidove aksiomatike (Elementi)</i>. Na tu osnovu nadovezuje se izlaganje tradacionalne logike ili <i>Aristotelove silogistike</i> kroz nauk o kategorijama i oblicima predikacije koji je izložen u njegovim analitikama. Pokazuje se razlika u konceptu identiteta (isto, slično, jednako) i logička diferencija u sinonimijskoj i homonimijskoj predikaciji kao i njihovo reguliranje sredstvima kvantifikacije apofantičkog iskaza. Ukazuje se na metafizičku / ontološku osnovu ovog tipa logike koju ona ima u učenju o relaciji bitka i trpnosti, supstancije i akcidencije, subjekta i predikata. Uvodjenje u logiku se nastavlja informiranjem o temeljnim pojmovima i tehnikama suvremene simboličke logike (calculus iskaza, calculus predikata, modalni calculus) i njenog backgrounda, Cantorove teorije skupova. Studenti se</p>

Viktor Jauy

upoznaju s Booleovim konceptom logičke funkcije i Fregeovim konceptom pojmovnog pisma ili jezika čistog mišljenja. Centralna topika je razumijevanje rečenice/ tvrdnje/ iskaza kao logičke funkcije. Pravi se razlika između Booleovog koncepta logičke funkcije i Russellovom koncepta izloženog u *The Principles o Mathematics*. Izlaže se smisao ideje kanonske notacije, metoda kvantifikacije iskaza, primjena univerzalnog i egzistencijalnog kvantifikatora, upotreba logičkih operatora, formiranje logičkih funkcija negacije, konjunkcije, disjunkcije, implikacije, ekvivalencije, te pravila za matrice ili tabele istinosne vrijednosti iskaza. Nakon toga studenti se upoznaju s konceptom suvremene matematske logike - fuzzy logike Lotfy A. Zadeha koja se primjenjuje u formi algoritama i ekspertnih sistema i čiji su osnov fuzzy skupovi i fuzzy funkcija. U drugom semestru studenti se upoznaju s primjenom logičkih metoda na područje deduktivnih znanosti i posebno na područje društvene ontologije odn. istraživanja društvenih procesa, stanja stvari, objekata i činjenica društvene zbilje. Studentima se prezentiraju metode znanstvenog posmatranja, interaktivne metode razgovora, upitnika, intervjua, metode mjerenja i klasifikacije, te značaj i uloga eksperimentalne metode.

U toku svakog semestra student je obavezan da pročita ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na proseminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu

Preuvjeti za upis predmeta: nema preuvjeta.

Način provjere znanja: Esej #1 na sredini prvog semestra. Test # 1 na kraju prvog semestra. Esej # 2 na sredini drugog semestra. Test # 2 na kraju drugog semestra. Usmeni završni ispit.

Udžbenici:

1. Nijaz Ibrulj: Filozofija logike. Sarajevo: Sarajevo Publishing, 1999.
2. Quine, Willard Van Orman. Methods of Logic.
3. Milić, Vojin. Sociološki metod. Beograd, Nolit, 1978.

Literatura:

1. Platon. Parmenid. Beograd, Bigz, 1973.
2. Aristotel. Organon. Beograd, Kultura, 1970.
3. Boole, George. The Laws of Thought. Dover Publications, 1780.
4. Frege, Gottlob. Osnove aritmetike i drugi spisi. Zagreb, Kruzak, 1999.
5. Frege, Gottlob. Begriffsschrift und andere Aufsätze. 2. Auflage, Georg Olms, Hildesheim, 1964.
6. Russell, Bertrand. The Principles of Mathematics. London, 1905.
7. Tarski, Alfred. Uvod u matematičku logiku i metodologiju matematike. Beograd, Rad 1973.
8. Strawson, P.F. Introduction to Logical Theory. London, 1960.
9. Zadeh, Lotfy Asker. Fuzzy Sets and their Application to Cognitive and Decision Processes. New York, Academic Press, 1976.

Lotfy Asker Zadeh

Naziv predmeta i kod: Opća sociologija I, FIL FIS 104
Semestar (semestri) i broj bodova: I i II semestar; 2 sata predavanja i 2 sata seminara; ECTS 5
Trajanje: I i II semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta: Upoznati studente sa osnovnim pojmovima društva, društvenih odnosa, nastanku i afirmaciji sociologije kao zasebne nauke, njen historijski razvoj i afirmacija, osnovnim sociološkim pravcima i teorijama.</p> <p>Ciljevi i zadaci nastave iz sociologije su da studenti steknu osnovna znanja o čovjeku i društvu, o institucijama i organizacijama, o pokretima i snagama koje nose društvene procese, društvenim grupama, te društvenim vrijednostima, kulturom, običajima, tradicijom, etikom i moralom kao oblicima svijesti, ali i temeljnim vrijednostima na kojima počiva institucionalni sistem, pravne norme poredak i sistem vlasti.</p>
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Pojam sociologije; Predmet sociologije; Sociologija i metodologija; Razvoj sociologije; Društvo i društvene nauke; Društvene pojave; Struktura društva; Područja i ustanove globalnog društva; Oblici i uzroci kretanja u društvu; Sociološke pretpostavke i skretanja u savremenom društvu. Društvena slojevitost, nejednakosti i društvene razlike. Etnicitet i nacionalitet, etnički i nacionalni odnosi, tolerancija, diskriminacija, sloboda i jednakost.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: Pismeni (prvi test) u zadnjoj sedmici prvog semestra; drugi test na kraju drugog semestra i završni ispit (pismeni i usmeni) u 16. sedmici nastave II semestra.
<p>Udžbenici:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Salih Fočo: Sociologija 2. Salih Fočo: Ogledi o tranziciji 3. Anthony Giddens: Sociologija ili M. Haralambos i D. Heald: Uvod u sociologiju
<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Auguste Comte: Kurs pozitivne filozofije 2. Vladan Četković: Moć i kriza etatizma 3. Emilè Durkheim: O podjeli društvenog rada Pravila sociološke metode 4. Nikola Dugandžija: Religija i nacija 5. Umberto Eko: Kultura, informacija, komunikacija

Salih Fočo

6. Eliot Majb: Zločin u savremenom društvu
7. Ante Fiamengo: Osnovi opće sociologije
8. Michel Foucault: Nadzor i kazna
Riječi i stvari
9. Erich Fromm: Anatomija ljudske destruktivnosti
Bjekstvo od slobode
Čovjek za sebe
Zdravo društvo
10. Andre Gorz: Ekologija i politika
11. Georges Gurvitch: Savremeni poziv sociologije
12. Jürgen Habermas: Javno mnijenje
Tehnika i znanost kao ideologija
13. Hans Henting: Zločin, uzroci i uslovi
14. Jean Henraux: Jednakost i nejednakost rasa
15. Rože Kajoa: Igre i ljudi
16. Ernest Cassirer: Mit o državi
17. Antonjina Klosovska: Masovna kultura, kritika i odbrana
18. Veljko Korać: Marks i savremena sociologija
19. Ivan Kuvačić: Znanost i društvo

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'Ivan Kuvačić', is located at the bottom center of the page.

Naziv predmeta i kod: Historija socijalnih i političkih doktrina, FIL FIS 105
Semestar (semestri) i broj bodova: I i II semestar; 2 sata predavanja i 2 sata seminara; ECTS 5
Trajanje: I i II semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente prve godine studija sa idejama poznatih mislilaca, od antičkog perioda do savremenog doba koji su povijesno utjecali na formiranje socijalne i političke strukture Zapada i mišljenja uopće.
Sadržina predmeta: Počeci moderne epohe; Makijaveli i makijavelizam; Prirodno-pravne i ugovorne teorije 17-og i 18-og vijeka. Hugo Grocius, Pufendorf, Thomas Hobbes, John Locke, Baruch de Spinoza, Jean Jacques Rousseau; Prirodno stanje, prirodno pravo i prirodni zakoni, nastanak pojma čovječanstva kao univerzalne ljudske zajednice; Etapa ranog liberalizma. Adam Smith i David Rikardo. Emancipacija političke ekonomije od tradicionalne političke filozofije, Marxova kritika klasika političke ekonomije; Revoluciona obilježja specijalnih i političkih učenja buržoaskih prosvjetitelja 18. vijeka. Diderot, Holbach, Helvecije, Voltaire, Rousseau i drugi; Motivi nastanka Rusoove rasprave "O porijeklu i osnovama nejednakosti među ljudima"; Socijal-utopistička učenja 18. i 19. vijeka: Melje, Moreli i Mabli, Sen-Simon, Furije, Oven, Vajtling, Kobe; Problem čovjeka i društva u klasičnoj njemačkoj filozofiji, Kant, Fihte, Hegel, Hegelova filozofija istorije i politička filozofija; Marksizam kao socijalno i političko učenje; Liberalizam: teorija interesa i emancipacija ekonomske nauke; Fašizam i nacional-socijalizam; Lenjin i lenjinizam. Staljinizam i staljinistička deformacija marksizma; Procesi demokratizacije i demokratskih odnosa.
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: Pismeni (prvi test) u zadnjoj sedmici prvog semestra; drugi test na kraju drugog semestra i završni ispit (pismeni i usmeni) u 16. sedmici nastave II semestra.
Udžbenici: 1. R. Lukić, <i>Istorija političkih i pravnih teorija</i> . 2. Juraj Kolaković, <i>Istorija političkih teorija I, II</i> . 3. N. Smailagić, <i>Istorija političkih doktrina</i> . 4. Veljko Korać, <i>Istorija društvenih teorija</i> . 5. Salih Fočo, <i>Čovjek i demokratske promjene</i> .

Naziv predmeta i kod: <i>Industrijska sociologija sa osnovama političke ekonomije, FIL FIS 107</i>
Semestar (semestri) i broj bodova: I i II semestar; 2 sata predavanja i 1 sat seminara; ECTS 5
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: U prvom semstru je cilj poznati studente sa osnovnim pojmovima političke ekonomije koji čine ekonomsku strukturu društva i određuju društvene procese. U drugom semstru cilj je proučiti osnovna i specifična znanja o nastanku sociologije rada kao moderne znanosti društva i utvrditi društvene posljedice industrijske i post-industrijske civilizacije.
Sadržina predmeta: Politička ekonomija kao nauka Proizvodnja, potrošnja, raspodjela i razmjena Pojam i nastanak robne proizvodnje Roba i njena osnovna svojstva Način izražavanja vrijednosti robe Postvarenje odnosa proizvodnje Ekonomska globalizacija svijeta Nastanak industrije i osnovne etape njenog razvoja - Osnovni faktori koji određuju i modeliraju ritam i moduse razvoja industrijskih struktura - Podjela rada – vrste podjele i uticaj na formiranje industrijskih struktura i industrijskih odnosa - Industrijski odnosi, njihovi oblici i karakteristike - Nastanak sociologije rada - Metode sociologije rada - Pojam industrijskog društva - Tehnika kao “ideologija”

Uroš Damić

- Tehnički napredak i socijalni životni svijet
- Pojam programiranog društva
- Uloga novih tehnologija u rastvaranju klasičnih društvenih struktura
- Nove tehnologije i nove društvene klase i sukobi
- Nove tehnologije i totalitarna društva
- Informatičke tehnologije i društvena moć
- Nove tehnologije i mogućnost novih društvenih pokreta
- Nove tehnologije i novi društveni pokreti
- Automacija i automatizirano društvo
- Automacija i alijenacija
- Integracija i alijenacija pojedinca u modernom preduzeću
- Automacija i osoba
- Automacija i novi oblici civilizacije

Preduvjeti za upis predmeta: nema preduvjeta

Način provjere znanja: pismeni ispit (prvi test i drugi test) na kraju semestara

Udžbenici: -

Literatura:

K. Marks: *Rani radovi*

K. Marks: *Kapital*, prvi tom

Kovać-Vlaškalčić: *Politička ekonomija*

Adam Smith: O porijeklu bogatstva naroda

Ž. Fridman: Kuda ide ljudski rad

Ž. Fridman: Razmrvljeni rad

Pjer Navil, Žorž Fridman: Sociologija rada

P. Navil: U susret automatiziranom društvu

A. Turen: Postindustrijsko društvo

Dž.K. Galbrajt: Nova industrijska država

E. Dirkem: O podjeli društvenog rada

J. Habermas: Tehnika i znanost kao „ideologija”

Naziv predmeta i kod: Engleski jezik 1 – strani jezik, FIL ANG 105
Semestar i broj bodova: I. semestar; 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar, dva sata sedmično
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: opći
<p>Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu Stranog jezika 2 čiji je osnovni cilj produbljavanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanja tekstova. Nastava za pregled gramatike iz prve dvije podoblasti je zamišljena u vidu predavanja i popratnih vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. glagoli 2. imenice, 3. pridjevi 4. prilozi 5. zamjenice ; 6. član 7. brojevi 8. rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treću podoblast se vrši isključivo na satovima vježbi. Težište vježbi je usmjereno ka pronalaženju glavne potke teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta te aktivnom prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura. Od studenata se očekuje i sposobnost smislene diskusije na engleskom na tematske cjeline koje dati tekstovi obrađuju.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
<p>Način provjere znanja: Kontinuirano tokom nastave (učešće na časovima vježbi-20%, dva kolokvija/ testa – 50%, i jednog eseja na zadatu temu- 30% = 100%) ili završnom provjerom znanja (pismeno).</p>
<p>Udžbenik: 1. Grgić, Berislav, i Brihta, Jolanda, Engleska gramatika za svakoga, Školska knjiga, Zagreb, 1986.; 2. Murphy, Raymond, English Grammar in Use, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.</p>
<p>Literatura: 1. Alexander, L. G., New Concept English: Developing Skills (An Integrated Course For Intermediate Students), Longman Group Ltd, London, 1971.: Units One and Two (stranice 8- 98).</p>

Naziv predmeta i kod: Francuski jezik I - opći	FIL ROM 102
Semestar (semestri) i broj bodova: I semestar, 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 2 ECTS	
Trajanje: I semestar	
Tip kolegija: predavanja i vježbe	
Status predmeta: opći	
<p>Cilj predmeta: Osnovni je cilj nastave stranog jezika kao općeg predmeta produbljivanje znanja o jeziku i njegovoj strukturi u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.</p>	
<p>Sadržaj predmeta: U toku prvog i drugog semestra studenti se upoznaju sa slijedećim morfološkim kategorijama gramatike francuskog jezika: les classes des mots ou parties du discours; le nom: les sous-classes et catégories; les déterminants: les classes de déterminants; les pronoms: les classes de pronoms; l'adjectif qualificatif; le verbe: les sous-classes de verbes; la conjugaison des verbes; les adverbes: les classes d'adverbes; les prépositions: les classes de prépositions; les conjonctions: les conjonctions de coordination et de subordinations; les propositions coordonnées et les propositions subordonnées.</p> <p>Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu.</p> <p>Prevođenje stručne literature Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.</p> <p>Preduvjeti za upis predmeta: osnovno predznanje iz francuskog jezika stečeno kroz osnovno i srednje obrazovanje</p>	
Način provjere znanja: dvije pismene provjere znanja u toku semestra i usmeni na kraju semestra.	
Udžbenici:	
<p>Literatura: Dominique Berger, Régine Mérieux, <i>Cadences 1</i>, Paris, Hatier/ Didier, 1995 Larousse : <i>La grammaire du français contemporain</i> (ili neka druga gramatika francuskog jezika koja odgovara nastavnim zahtjevima) Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982.</p> <p>Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine.</p>	

RUSKI JEZIK (opći kurs)

Naziv predmeta i kod: Ruski jezik – opći kurs FIL SLA 103, FIL SLA 104
Semestar (semestri) i broj bodova: I. i II. semestar; 1 sat predavanja i 1 sat vježbi; ECTS 2 (I. semestar ECTS 2; II. semestar ECTS 2)
Trajanje: I. i II. Semester
Tip kolegija: predavanja i vježbe
Status predmeta: opći/izborni
Cilj predmeta: Osnovni cilj nastave ruskog jezika, kao općeg predmeta, je ovladavanje ruskim jezikom kao sredstvom komuniciranja u okviru tematike, leksike, gramatike, predviđene programom. Cilj je također i sticanje jezičke kompetencije u smislu služenja stručnom literaturom na ruskom jeziku iz date oblasti. Da bi se to postiglo, potrebno je da studenti nauče osnove fonetskog sistema ruskog jezika, da ovladaju ruskom grafijom i ortografijom, da ovladaju govornim modelima u okviru programom predviđene tematike i usvojenog gramatičkog gradiva, da usvoje leksički i gramatički minimum predviđen programom.
Sadržina predmeta:
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15. sedmici nastave u semestru) i završni usmeni razgovor, ili završni test (ispit): pismeni i usmeni u 16. sedmici nastave u semestru.
Literatura: <ol style="list-style-type: none">1. B. Tošović. Ruska gramatika u poređenju sa srpskohrvatskom. Sarajevo, Svjetlost 1990.2. Vera Hruš. Sputnik – Udžbenik ruskog jezika za srednjoškolce i odrasle početnike. Zagreb. 1997.3. 26 urokov po razvityju reči. Moskva, «Russkij jazyk». 2000.

Naziv modula:			
Opći predmet			
Naziv predmeta:			
NJEMAČKI JEZIK KAO OPĆI PREDMET			
Status predmeta: opći predmet	Semestar:	Časova: 2 časa	ECTS: 2
Ciljevi kolegija: Osposobljavanje studenata za razumijevanje ključnih informacija iz tekstova koji tematiziraju stvari koje su im poznate i kojima su neposredno okruženi: studij, slobodno vrijeme, putovanja, te za usmenu i pismenu komunikaciju iz navedenih oblasti. Osposobljavanje studenata za razumijevanje lakših tekstova koji se tiču predmeta njihovog studija. Nakon odslušanog kolegija studenti bi trebali vladati njemačkim jezikom na nivou B2 Evropskog referentnog okvira.			
Aktivnosti tokom semestra:			
Prva sedmica	Lek. 1: Junge Leute von heute – Wie junge Leute wohnen Gr: weil i obwohl; Präteritum von <i>haben</i> i <i>sein</i>		
Druga sedmica	Lek. 2: Urlaub und Reisen Gr: Perfekt mit <i>haben</i> / <i>sein</i> , Perfekt der trennbaren und nicht trennbaren Verben; Fragen mit <i>welch-</i>		
Treća sedmica	Lek. 3 Gesundheit Gr: Ratschläge mit <i>sollt-</i> ; Komparativ i Superlativ; wenn und <i>dass</i> -Sätze		
Četvrta sedmica	Lek.4: Farben und Typen Gr: Adjektivdeklinatation		
Peta sedmica	Lek 5 Leben im Ausland Gr: Nebensätze mit <i>damit</i> und <i>ohne...zu</i> + Infinitiv Konjunktiv II		
Šesta sedmica	Lek 6 Berufe Nebensätze mit <i>so dass</i> , Genitiv nach Nomen und Präpositionen, <i>brauchen</i> als Verb und Modalverb		
Sedma sedmica	Lek 7 Konflikte und Lösungen Gr: Pronominaladverbien und Fragepronomen, HS mit <i>denn</i>		
Osma sedmica	Polusemestralni ispit		
Deveta sedmica	Lek 8 Gemeinsinn statt Egoismus Gr: n-Deklinatation, Nebensätze mit <i>statt</i> , <i>zu</i> + Infinitiv, <i>anstatt dass</i> , <i>statt</i> + Genitiv		
Deseta sedmica	Lek 9: Medien Gr: Passiv, Verben als Nomen, NS mit <i>seit</i> , <i>während</i> , <i>bevor</i>		
Jedanaesta	Lek 10: Hochschulen und Universitäten		

Marko Jurić

sedmica	
Dvanaesta sedmica	Lek 11: Internationale Studiengänge
Trinaesta sedmica	Lek 12: Integrationsprozess Europa – die Organe der EU
Četnaesta sedmica	Završni semestralni ispit
<p>Obaveze studenata: Studenti su obavezni da redovno pohađaju nastavu. Svaki rad i zalaganje tokom izvođenja nastave bit će vrednovan. U četrnaestoj nastavnoj sedmici organizira se završni ispit. On se polaže pismeno uz mogućnost i usmenog razgovora. Konačna ocjena se izvodi iz ocjene praćenja rada studenta u nastavi i ocjene koju je student dobio prilikom završne provjere. Za vanredne studente ocjena se utvrđuje isključivo putem ispita.</p>	

Marko Jurić

Naziv predmeta i kod: Strani jezik 2 (engleski) FIL ANG 106
Semestar i broj bodova: II. semestar; 1 sat predavanja, 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar, dva sata sedmično
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: opći
<p>Cilj predmeta: Revizija i produbljanje već postojećeg znanja studenata iz osnovnih gramatičkih struktura (vrste riječi, te rečenične strukture), osposobljavanje studenata da vladaju neophodnom općom i stručnom leksikom u svrhu pripreme studenata za daljni samostalni rad na tekstovima iz struke.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: revizija gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), revizija gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanja tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja i dostignuća, sa posebnim akcentom na tekstovima iz struke. Nastava za pregled gramatike iz prve dvije podoblasti je zamišljena u vidu vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. glagoli; 2. imenice; 3. pridjevi; 4. prilog; 5. zamjenice; 6. član; 7. brojevi; 8. rečenica. Nastava za treću podoblast se vrši isključivo na satovima vježbi a njihovo težište je na pronalaženju glavne potke teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta te aktivnom prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura prilikom analiziranja i razumijevanja tekstova općeg i stručnog karaktera. Od studenata se očekuje upoznavanje sa i usvajanje osnovnih stručnih termina te sposobnost smislene diskusije na engleskom na date tematske cjeline.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: upisan II semestar tekuće godine, položen <i>Engleski jezik I</i> -- opći.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom nastave (učešće na časovima vježbi – 20%; dva kolokvija/testa – 50% i jednog eseja na zadatu temu 30% = 100%) ili završnom provjerom znanja (pismeno).
<p>Udžbenici: 1. Grgić, Berislav, i Brihta, Jolanda, Engleska gramatika za svakoga, Školska knjiga, Zagreb, 1986. 2. Azar, Betty Schramphfer, Fundamentals of English Grammar, Prentice Hall Regents, New Jersey, 1992. 3. Hewings, Martin, Advanced Grammar in Use, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.</p>
<p>Literatura: 1. Alexander, L. G., New Concept English: Fluency in English (An Integrated Course for Advanced Students), Longman Publications Ltd, 1971.: Unit 2, pages: 35-66. 2. Odabir tekstova iz struke: Meeting a Class for the First Time, pp. 21-25; What to Do About Cheating, pp. 95-102; Problem Students (There's Almost Always at Least One),</p>

Handwritten signature

pp. 148-159; Nature and Nurture: A Fundamental Developmental Issue, pp. 397-401.

Charles Darwin

Naziv predmeta i kod: Francuski jezik II – opći	FIL ROM 103
Semestar (semestri) i broj bodova: II semestar, 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 2 ECTS	
Trajanje: I semestar	
Tip kolegija: predavanja i vježbe	
Status predmeta: opći	
Cilj predmeta: Osnovni je cilj nastave stranog jezika kao općeg predmeta produbljivanje znanja o jeziku i njegovoj strukturi u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.	
Sadržaj predmeta: U toku prvog i drugog semestra studenti se upoznaju sa slijedećim morfološkim kategorijama gramatike francuskog jezika: les classes des mots ou parties du discours; le nom: les sous-classes et catégories; les déterminants: les classes de déterminants; les pronoms: les classes de pronoms; l'adjectif qualificatif; le verbe: les sous-classes de verbes; la conjugaison des verbes; les adverbes: les classes d'adverbes; les prépositions: les classes de prépositions; les conjonctions: les conjonctions de coordination et de subordinations; les propositions coordonnées et les propositions subordonnées. Stechena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu. Prevođenje stručne literature Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.	
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit <i>Francuski jezik I - opći</i>	
Način provjere znanja: dvije pismene provjere znanja u toku semestra i usmeni na kraju semestra.	
Udžbenici:	
Literatura: Dominique Berger, Régine Mérieux, <i>Cadences 1</i> , Paris, Hatier/ Didier, 1995 Larousse : <i>La grammaire du français contemporain</i> (ili neka druga gramatika francuskog jezika koja odgovara nastavnim zahtjevima) Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i> , Beograd, 1982.	
Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine	

Naziv predmeta i kod: Historija filozofije II, FIL FIS 201
Semestar (semestri) i broj bodova: III. semestar; 3 sata predavanja i 3 sata seminara; ECTS 5
Trajanje: III semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta: Osnovni cilj predmeta je upoznati studente sa najznačajnim filozofskim problemima od srednjeg vijeka preko humanizma i renesanse do novovjekovnih rasprava filozofa empirističkog i racionalističkog usmjerenja.</p>
<p>Sadržina predmeta: Predavanja iz srednjovjekovne filozofije će se koncentrirati na probleme odnosa razuma i vjere, te na problem univerzalija. Objasniće se opći povijesni, društveni i kulturni okvir za dolazak humanizma i renesanse, a posebna pažnja će se posvetiti filozofskim idejama toga vremena koje su imale snažan uticaj na kasnije mišljenje. Ukazaće se na stvaranje velikih sistema, pravaca i struja, empirizma i racionalizma u modernoj filozofiji sa posebnim akcentom na filozofski doprinos F. Bacona, R. Descartesa i J. Lockeja.</p> <p>Studenti su dužni pročitati djela koja se budu obrađivala na seminarima, kao i navedenu literaturu koja se njima bavi.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Historija filozofije I
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru) i usmeno
<p>Udžbenici:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. F. Koplston, <i>Istorija filozofije II: Srednjevekovna filozofija</i> 5. V. Filipović, <i>Filozofija renesanse</i> 6. B. Petronijević, <i>Istorija novije filozofije</i>
<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Augustin, <i>Ispovijesti</i> 2. T. Akvinski, <i>Dvije filozofske rasprave o istini</i> 3. F. Bacon, <i>Novi organon</i> 4. R. Descartes, <i>Rasprava o metodi; Meditacije o prvoj filozofiji</i> 5. J. Locke, <i>Ogled o ljudskom razumu</i>

Marko Jamić

Naziv predmeta i kôd: Ontologija I - Uvod u analitičku filozofiju, FIL FIS 202
Semestar (semestri) i broj bodova: III i IV. semestar; 2 sata predavanja i 2 sata seminara; ECTS 4
Trajanje: III i IV semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta:</p> <p>Upoznati studente sa osnovnim konceptima i tehnikama analitičke filozofije u XX stoljeću sa posebnim fokusom na ontološku problematiku. Pitanje koje će upravljati studijem izvjesnih nezaobilaznih djela klasičnih autora ove filozofske tradicije, dakle svih posebnih pitanja koja će biti postavljena, jeste pitanje referencije. Karakterističan pristup analitičke filozofije tradicionalna ontološka pitanja otvara polazeći od jezika upravo kao pitanja mogućnosti i opravdanosti (jezičkog) referiranja na stvari. Stoga će jezička analiza, uglavnom pojmljena kao stroga tehnika jezičko-logičkog razjašnjavanja, biti predstavljena kao sam osnovni sadržaj „prve filozofije“, tj. ontologije. Naročito će biti važno pokazati koliko tradicionalna ontološka problematika s njenim tehnikama interpretacije dobiva sa „jezičkim okretom“ i matematskom logikom.</p>
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Na predavanjima će se slijediti osnovni tok razvoja analitičke filozofije u XX stoljeću, ali gotovo isključivo na niti vodilji pitanja o referenciji. Stoga će historijski pristup biti podređen sustavnom izlaganju ontološke problematike. Najprije će biti predstavljena jezičko-analitička tradicija u posebnosti njenog pristupa, u svom karakterističnom načinu propitivanja i specifičnim tehnikama izlaganja. Čvorišne tačke u takvom selektivnom hronološkom predstavljanju imat će izvjesne rasprave i knjige Fregea, Russella, Qinea, Strawsona, Kripkea, Putnama i Searlea. Budući da je riječ o nastavnom predmetu čija je svrha uvođenje studenata u veoma bogatu i prilično zahtjevnu filozofsku tradiciju, sa svojim posebnim disciplinama – a duž predložene niti vodilje će se neposredno dodirivati i preklapati „filozofija jezika“, „metafizika“ i „simbolička logika“ – to će onda veliki oslonac u radu sa studentima biti potražen u relevantnim knjigama „sekundarne literature“: udžbenicima, zbornicima, historijsko-problematskim prikazima, značajnim kritičkim reinterpretacijama itd.</p> <p>Predavanja će, s jedne strane, služiti kao uvod u podrobno izučavanje klasičnih tekstova analitičke filozofije. Njihova svrha će biti da izlože kontekst nastanka pojedinog teksta, povijesni trenutak filozofskih istraživanja i debate u kojima je autor angažiran, tako da to predstavlja način da se pojedini segmenti jezičko-analitičke filozofije postupno i sistematski izlože.</p> <p>Na časovima seminara studenti se bave interpretacijama zadatih tekstova. Neke najvažnije rasprave i poglavlja odgonetat će se i tumačiti „stav po stav“. Poseban naglasak će biti na zajedničkom interpretativnom radu i na poticanju žive i plodonosne rasprave među studentima. Uvijek će najmanje jedan student biti zadužen kao odgovorni izlagač teksta koji</p>

je dužan da se unaprijed pripremi da o tom tekstu referira.

Predavanja će, s druge strane, nakon održanih uvodnih predavanja i seminarskih izučavanja izvornih tekstova opet zatvarati pojedine studentske segmente kao posebne nastavne jedinice i to u vidu sistematske elaboracije određene građe koja je sada dobila i konkretnu povijesnu dimenziju i kanonsku disciplinarnu formu.

U toku svakog semestra student je obavezan da pročita ona djela koja su u izvodima ili cjelovito obrađivna na seminarima, kao i zadatu kritičku literaturu koja se bavi tim djelima ili njihovim pitanjima, a koja je navedena u ovom programu

Način provjere znanja: pismeno jedan test nakon prvog semestra i drugi, završni test nakon drugog semestra.

Udžbenici:

7. Michael Devitt, Kim Sterelny, *Jezik i stvarnost*, KruZak, Zagreb, 2002
8. William James Earle (Vilijem Džejm Erl), *Uvod u filozofiju*, Dereta, Beograd, 2005
9. Samuel Gorovitz et al., *Philosophical Analysis*, McGraw-Hill, Inc., 1963
10. Scott Soames, *Philosophical Analysis in the Twentieth Century*, Princeton University Press, 2003
11. Avrum Stroll (Ejvrum Strol), *Analitička filozofija u dvadesetom vijeku*, Dereta, Beograd, 2005
12. Ernst Tugendhat, Ursula Wolf, *Logish-semantische Propädeutik*, Reclam, Stuttgart, 1997

Literatura:

6. Kent Bach, *Thought and Reference*
7. Peter Thomas Geach, *Reference and Generality*
8. Jack Kaminsky, *Language and Ontology*
9. Saul Kripke, *Imenovanja i nužnost*
10. Alex Orenstein, *Willard Van Orman Quine*
11. Hilary Putnam, *Reason, Truth and History*
12. Willard Van Orman Quine, *Riječ i predmet*
13. Nathan U. Salmon, *Reference and Essence*
14. Peter F. Strawson, *Analiza i metafizika. Uvod u filozofiju*
10. Ernst Tugendhat, *Jezičko-analitička filozofija*

Zbornici:

1. Robert R. Ammerman, *Classics of Analytic Philosophy*
2. Nenad Mišević, Matjaž Potrč, *Kontekst i značenje*
3. Aleksandar Pavković, Živan Lazović, *Ogledi o jeziku i značenju*

4. P.F. Strawson, *Philosophical Logic*

Monic P. P. P.

Naziv predmeta i kod: Historija istočnih filozofija, FIL FIS 204
Semestar (semestri) i broj bodova: I i II, III i IV. semestar; 3 sata predavanja i 3 sata seminara; ECTS 5
Trajanje: II semestra (predmet na II godini dvopredmetnog i I jednopredmetnog studija)
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da se student u zimskom semestru što temeljitije uvede u glavne metafizičke tradicije Istoka (bitno određenje istočnjačkih filozofija i razlika naspram zapadnjačke filozofije; izvornost i međusobne razlike; prevladavanje «europocentrističkog» gledišta u pogledu istočnjačkih filozofskih tradicija; značenje duhovne predaje i pojam vremena, književnih djela i filozofije – komparativistička dimenzija istraživanja), a tijekom trajanja ljetnjeg semestra u islamsku filozofsku tradiciju i osnovne škole i predstavnike (značenje i koncept filozofije u islamu, definicija, izvori, metodologija, faktori utjecaja na nastanak, područja interesovanja islamske filozofije i njen odnos sa drugim islamskim naukama; grčka i sirijska pozadina te indijsko i perzijsko zaleđe i utjecaji). Potom, već na samom kraju da mu se ponudi pregled prinosa autora sa ovih prostora (islamska misao u Bosni i Hercegovini i Balkanu).
Sadržina predmeta: Studenti prate ciklus predavanja iz osnova indo-iranskog, kineskog i japanskog pogleda na svijet i njihove raznolike filozofske tradicije u zimskom, te arapsko-islamsku filozofiju u ljetnjem semestru, gdje se svaka od uključenih tradicija nastoji promatrati u sklopu njihovih osnovnih škola i predstavnika – povlačeći moguće veze i dosluh između njih, uz poseban naglasak na osnovnoj terminologiji i terminološkim raščlambama. U toku svakog semestra student je obavezan da pročita <i>pet</i> djela po vlastitom odabiru za svaki semestar koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na seminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu – uz obavezu da u dogovoru sa nastavnikom napiše dva seminarska rada na zadanu temu.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti s prethodne godine
Način provjere znanja: pismeno (1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru) i završni usmeni razgovor, ili završni test (ispit): pismeni i usmeni u 16. sedmici nastave u semestru (isti način provjere znanja i u zimskom i u ljetnjem semestru).
Literatura za zimski semestar: * Edward Said, <i>Orijentalizam</i> , «Svjetlost», Sarajevo, 1999.; * Čedomil Veljačić, <i>Razmeđa azijskih filozofija</i> , tom I i II, Sveučilišna naklada «Liber», Zagreb, 1978. (alternativno); * Čedomil Veljačić, <i>Filozofija istočnih naroda</i> , (hrestomatija, knjiga XI i XII), Nakladni zavod «Matica hrvatske», Zagreb, 1983. (alternativno); * Sarvepali Radakrišnan, <i>Indijska filozofija</i> , tom I i II, «Nolit», Beograd, 1964. (alternativno); * Đuzepe Tuči, <i>Istorija indijske filozofije</i> , «Nolit», Beograd, 1982. (alternativno); * Dušan Pajin, <i>Filozofija upanišada</i> , «Nolit», Beograd, 1980.; * Hiriyana, <i>Osnovi indijske filozofije</i> , «Naprijed», Zagreb, 1980. (alternativno); * Fung Ju-Lan, <i>Istorija kineske filozofije</i> , «Nolit», Beograd, 1971.; * James W. Heisig, <i>Filozofi ništavila: esej o Kyoto školi</i> , Kult B, Sarajevo, 2007.

Monić Damić

* Muhammed Iqbal, *Razvoj metafizike u Perziji*, «Connectum», Sarajevo, 2004.

Literatura za ljetnje semestar:

* John L. Esposito, *Što bi svatko trebao znati o islamu*, FFDI, Zagreb, 2003.

* S. H. Nasr, *Srce islama: trajne vrijednosti za čovječanstvo*, «El-Kalem», Sarajevo, 2002.

* M.M. Sharif, *Historija islamske filozofije*, tom I i II, «August Cesarec», Zagreb, 1988.;

* S.H. Nasr, *Tri muslimanska mudraca*, «El-Kalem», Sarajevo, 1993.;

* Ebu Hamid al-Gazali, *Nesuvislost filozofa*, Zagreb, 1993. (alternativno);

* Ibn Rušd/Averroes, *Nesuvislost nesuvislosti*, «Naprijed», Zagreb, 1988.

* Hans Daiber, *Borba za znanje u islamu: neki historijski aspekti*, «Kult B», Sarajevo, 2004.

Hans Daiber, *Islamska filozofija: inoviranje i posredovanje između grčke i srednjovjekovne europske misli*, «Kult B», Sarajevo, 2007.

Oliver Leaman, *Izgubljeno u prijevodu: eseji iz islamske i jevrejske filozofije*, «Buybook», Sarajevo, Buybook, 2004.

* Amir Ljubović, *Logička djela Bošnjaka na arapskom jeziku*, Orijentalni institut u Sarajevu, 1996.

Amir Ljubović

Naziv predmeta i kod: Opća sociologija II, FIL FIS 205
Semestar (semestri) i broj bodova: III i IV. semestar; 2 sata predavanja i 2 sata SEMINARA; ECTS 4
Trajanje: III i IV semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati i razjasniti pravce u sociologiji, društva, grupe, strukturu društva, društvena pokretljivost, kao i razne druge odlike rada i djelovanja čovjeka i društva
Sadržina predmeta: Postanak i razvoj sociologije kao posebne nauke; Da li je sociologija teorijska ili empirijska nauka; Pregled suvremenih sistema sociologije i njeno značenje; Društvo, društvene pojave, društveni procesi, društveni odnosi; Moć i vlast u društvu; Demokratija izraz legitimizacije vlasti i politike; Društvo i društvene suprotnosti; Globalne društvene grupe; Parcijalne društvene grupe; Kaste, staleži i klase; Klase i klasna struktura društva; Društva u tranziciji; Društveni pokreti i društveni sukobi; Društvena svijest; Problem prostora selo-grad; Obrazovanje status i zanimanje; Problem rada, zaposelnost, siromaštvo; Povezanost sociologije s drugim naukama.
Preduvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz Opće sociologije I
Način provjere znanja: Pismeni (prvi test) u zadnjoj sedmici prvog semestra; drugi test na kraju drugog semestra i završni ispit (pismeni i usmeni) u 16. sedmici nastave II semestra.
Udžbenici: Fočo, Salih: Sociologija. Giddens, Anthony, Sociologija. Ili Haralambos Michael i Heald: Sociologija.
Literatura: Comte, Auguste: <i>Kurs pozitivne filozofije</i> "Univerzitetaska riječ", Titograd, 1982. Dirkem, Emil: <i>O podjeli društvenog rada</i> , Prosveta, Beograd, 1972. <i>Pravila sociološke metode</i> , Savremena škola, Beograd, 1963. Đurić, Mihajlo: <i>Sociologija Maksa Webera</i> , Naprijed, Zagreb, 1987. Engels, Fridrich: <i>Položaj radničke klase u Engleskoj</i> , Prosveta, Beograd, 1977. <i>Porijeklo porodice privatnog vlasništva države</i> , Svjetlost Sarajevo, 1974. Fočo, Salih: <i>Štrajk između iluzije i zbilje</i> , Rad, Beograd, 1989. <i>Sve o sindikatu</i> , Radnička štampa, Beograd, 1990. <i>Jugoslovenski haos i bosanska tragedija</i> , Svjetlost, Sarajevo, 1993. From, Erih: <i>Bjekstvo od slobode</i> , Nolit, Beograd, 1978. From, Erih: <i>Zdravo društvo</i> , Rad, Beograd, 1980. Galbarth, John Kenneth: <i>Nova industrijska država</i> , Stvarnost, 1978. Salih Fočo Ogledi o tranziciji, Dom štampe Zenica 2005 godine

Salih Fočo

Naziv predmeta i kod: Sociologija politike, FIL FIS 206
Semestar (semestri) i broj bodova: III i IV semestar, 2 P i 2 S, 4 ECTS
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Steći osnovna znanja iz politike kao praktične filozofije i moderne teorije moći i političkih odnosa.
Sadržina predmeta: Stara nauka o politici (politička filozofija). Antički "polis" i rimska "res publica" kao paradigma predmeta stare nauke o politici.
<ol style="list-style-type: none"> 2. Nova nauka o politici – politička sociologija kao nauka o uzročno-funkcionalnim odnosima između društvenih pojava: nauka o uspostavljanju, funkcioniranju i mijenjanju (političkih) odnosa u društvu. 3. Institucionaliziranje politike: državni poredak, političke partije, politički pokreti, grupe za pritisak, javno mnijenje i dr. 4. Pojam vladavine. Moć i politička vlast. Opće karakteristike političke vlasti. Klasna borba kao politička borba. 5. Tipovi političke vladavine.
Preduvjeti za upis predmeta: završena prva godina jednopredmetnog studija sociologije
Način provjere znanja: pismeni ispit (dva testa) na kraju semestara
Udžbenici:
<p>Literatura:</p> <p>Aristotel: Politika, Nikomahova etika Platon: Država Makijaveli: Vladalac Hobbes: Levijatan T. More: Utopija R. Mills: Elita vlasti J. Habermas: Tehnika i znanost kao ideologija J. Habermas: Teorija i praksa J. Habermas: Problemi legitimacije u kasnom kapitalizmu, Javno mnijenje E. Vajl: Politička filozofija F. Šluk: Politička filozofija I. Kant: Metafizika čudoređa H. Ardent: Politički eseji J. Rawls: Politički liberalizam K. Popper: Otvoreno društvo i njegovi neprijatelji Ch. Taylor: Bolest moderniteta</p>

Marko Jami

Naziv predmeta: Sociologija kulture, FIL FIS 207
Semestar (semestri) i broj bodova: III i IV semestar; 2 sata predavanja; ECTS 4
Trajanje: III i IV semestar
Tip kolegija: predavanje
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Pružiti osnovna znanja o odnosu kultura – društvo, te osigurati uvid u istraživački kontinuitet na tom sociološkom području.
Sadržaj predmeta: 1) Sociologija kulture. Pregled glavnih socioloških teorija i kulturnih promjena. Antička teorijska baština. Kršćanska teorijska baština. Renesansno shvaćanje kulture. Kulturna teorija u razdoblju prosvijećenosti. Nastanak sociologije kulture i kulturne antropologije. Romantična teorija kulture. Teorija kulture u 19. i 20. stoljeću. Kultura i društvo u predgrađanskom razdoblju. Kultura i građansko društvo. Industrijalizacija i znanstvenotehnološkijske promjene i društveni položaj kulture. Kultura i tržište. Kultura i svakodnevni život. Rađanje masovnog društva. Diferenciranje kulture na narodnu, masovnu i elitnu. Kulturna industrija. Važnost medija. Potkultura i kontrakultura. Problemi i dinamika multikulturalnosti. Kulturni identitet. 2) Sociologija umjetnosti. Određenje discipline. Odnos između sociologije umjetnosti i susjednih disciplina: filozofije umjetnosti, estetike, teorije umjetnosti i psihologije umjetnosti. Osnovni pojmovi sociologije književnosti. Osnovni pojmovi sociologije likovnih umjetnosti. Osnovni pojmovi sociologije filma. Sociološki aspekti glazbene umjetnosti. Osnovni pojmovi sociologije kazališta. Umjetničke institucija. Presentacija, promocija, konzerviranje i difuzija umjetničkih dobara. Kulturna recepcija i potrošnja. Umjetnička kritika. Umjetničke promjene kao društvene promjene.
Način provjere znanja: pismeno jedan pismeni test ili esej na polovini i na kraju nakon svakog semestra i drugi, te završni test nakon drugog semestra. Polusemestralne i završne semestralne provjere znanja mogu biti nadopunjene usmenom formom ispita (kolokvij).
Literatura: <i>Claude Levi Strauss, Tužni tropi (alternativno)</i> <i>Claude Levi-Strauss, Divlja misao (alternativo)</i> Osvald Spengler, Propast Zapada Eugen Fink, Osnovni fenomeni ljudskog postojanja Rože Kajoa, Igre i ljudi Johan Huisinga, Homo ludens Herbert Marcuse, Eros i civilizacija Edgar Moren, Duh vremena

Claude Levi Strauss

Ivan Kuvačić, *Obilje i nasilje*

Filozofija u vremenu (zbornik: Arnold Gehlen, Dieter Henrich, Abdulah Šarčević,
Walther Ch. Zimmerli)

Jean Baudrillard, *Simulacija i zbilja*

Walther Ch. Zimmerli

Naziv predmeta i kod: Estetika, FIL FIS 208
Semestar (semestri) i broj bodova: III i IV semestar, 4 ECTS
Trajanje: dva semestra, 2 sata predavanja i 2 sata seminara
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan (temeljni)
<p>Cilj predmeta:</p> <p>Nastavni predmet Estetika ima cilj široko raskriliti problematiku estetike s obzirom na ove napuštanja odnosa sa filozofijom, s jedne strane, i problematiku estetike danas s obzirom na moderne i suvremene estetke izričaje. Također, cilj je otkriti značenje umjetnosti iz odnosa zapadnjački i istočnjački kulturno povijesni krug. Ističemo da je temeljna orijentacija u ostvarenju nastavnih sadržaja razvijanje estetskog kod studenata, jedan osobit odnos spram živih vrijednosti postojećeg, lijepog, dobrog, istinitog, i kreativnost u zapažanju umjetničkih djela kako ona ne bi ostala samo za recipijente učinak apstrakcije. Akcentiramo i razvijanje aksiološkog pristupa umjetnosti kako bi se zauzeli kritički stavovi prema podjeli umjetničkih djela na klasična i moderna. Mislimo na jednovrsno u edukaciji iz ovog nastavnog predmeta, duhovno čuvanje i brigu da promišljanja nastavnog predmeta budu cjelovita i kultivirana na temelju principa i kriterija znanstvenog izvođenja i donošenja zaključaka i njihove otvorenosti za nove šanse traganja u tajnu umjetnosti.</p>
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Estetika i filozofija</p> <p>Estetika- lijepo i umjetnost</p> <p>Pravci estetike</p> <p>S onu stranu estetike</p> <p>Zapad i istok iz obzora umjetnosti</p> <p>Problematiziranje pojma umjetnik-stvaralac</p>
Preuvjeti za upis predmeta: položeni svi predmeti na prvoj godini studija
Način provjere znanja: pismeni i usmeni
<p>Udžbenici:</p> <p>K. Gilbert, H. Kuhn: Istorija estetike</p> <p>N. Hartman: Estetika</p>
<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Djela antičke filozofije umjetnosti (Platon, Aristotel, Plotin) 2. A. Baumgarten: Filozofska razmišljanja o nekim pitanjima što se odnose na pjesništvo 3. Izbor iz djela klasičnih filozofa: Kant, Schelling, Hegel 4. Heidegger, Martin: Izvor umjetničkog djela, Mišljenje i pjevanje 5. Jacques Derrida: Istina u slikarstvu 6. Izbor iz djela suvremenih autora, problematika tradicionalna i moderna-suvremena umjetnost. Izbor će biti s obzirom na recentna djela

Marija Damić

Naziv predmeta i kod: Historija filozofije III, FIL FIS 301

Semestar (semestri) i broj bodova: I-II Semestar, 3 sata predavanja, 3 sata seminara, ECTS: 6

Trajanje: V i VI semestar

Tip kolegija: predavanje i seminar

Status predmeta: obavezan

Cilj predmeta:

Cilj predmeta je pružiti studentima temeljna znanja iz oblasti filozofije njemačkog idealizma i glavnih tokova filozofije 19. i 20. stoljeća.

Zadatak realizacije nastave na ovom predmetu je da studenti kroz sticanje potrebnih znanja, shvate povezanost različitih filozofijskih pravaca u filozofijskoj tradiciji. Na taj način studenti bi stekli uvid u glavne tendencije i tokove mišljenja u posljednja dva stoljeća, što bi predstavljalo pretpostavku za razumijevanje suvremene situacije u filozofijskom mišljenju.

Cilj nastave na predmetu *Historija filozofije III* jeste upoznati studente na studijskim grupama Odsjeka za filozofiju i sociologiju sa temeljnim filozofijskim orijentacijama od konca 18. do konca 20. stoljeća. Ovaj period povijesti filozofije ovdje treba biti izložen u osnovnim crtama, koje prate filozofijske tendencije od Kantovog „preloma mišljenja“ do Heideggerovih i post-heideggerijanskih interpretativnih i transformativnih nastojanja u filozofiji. U tom smislu Kantov „kopernikanski obrat“ i zasnivanje transcendentalne filozofije, pokazuju se kao mjesto koje determinira kasnija filozofijska nastojanja, koja u konačnom imaju svoje značenje u suvremenim filozofijskim tendencijama, gdje se redefiniiraju pozicije metafizike u sustavu ljudskog znanja i filozofiju u cjelosti izvode na pravac neophodnosti njenog postavljanja na novim osnovama.

Studijem temeljnih orijentacija filozofijske misli 19. i 20. stoljeća, počevši od Kantovog zasnivanja metafizike i predstavljanja značaja njegove filozofije za kasnije filozofijske tokove, studenti trebaju steći zaokruženu sliku o zadaćama i povijesnim tendencijama filozofije u svim njenim povijesnim pravcima. Na ovaj način studenti će dobiti uvid u cjelinu filozofijske misli i kompetentno moći prepoznavati najvažnije odrednice pojedinih povijesnih perioda. Studenti će kroz uvid u literaturu steći temeljna znanja o filozofijskim orijentacijama ovog periodu, prijedporima u mišljenju i povijesnim mijenama koje su odredile sadržaj filozofije ovog vremena.

Oni će moći kompetentno razlikovati koncepte metodologije, metoda i povijesno-filozofijskih uvida, vrste filozofijskog posmatranja, te će razviti sposobnost vođenja interaktivnih rasprava i pisanja eseja koji će kompetentno izlagati temeljne sadržaje pojedinih načina tematiziranja glavnih filozofijskih pitanja u jednom vremenu.

Sadržina predmeta:

Glavne tematske cjeline koje će biti tematizirane u toku jedne nastavne godine:

Kantovo zasnivanje kritike čistog uma. Zadaća metafizike i transcendentalna filozofija kod Kanta. Aporije čistog uma. Arhitektonika čistog uma. Fichteova transcendentalna filozofija. Jacobi i kritika njegove filozofijske misli. Schellingov transcendentalni idealizam. Hegelov sistem filozofije. Mišljenje egzistencije u filozofiji 19. stoljeća. Nietzscheova kritika metafizike. Husserlovo zasnivanje fenomenologije. Jaspersova filozofija egzistencije. Heideggerova filozofija i filozofijska tradicija. Kritička teorija i Adornova kritika filozofijske tradicije. Fenomenološko promišljanje modernog svijeta. Suvremenost i tradicija u modernoj filozofiji.

U prvom semestru studenti se upoznaju sa temeljnim značenjima Kantove filozofije. Ovdje je

osnovno težište stavljeno na Kritiku čistog uma i Kritiku moći suđenja, temeljna Kantova djela. Razumijevanje povijesno-filozofijskog značaja ovih knjiga, jeste osnovni zadatak koji se stavlja pred studente na početku petog semestra. Nakon razumijevanja osnova metafizike Immanuela Kanta, student se upućuje na razmatranje poslijekantovske filozofije, prije svega Fichteove filozofije, koja se interpretira u ontološkom značenju transcendentalne logike ovog filozofa. Schellingova filozofija, kao vrh transcendentalne filozofije, ali i njemačkog idealizma u cjelosti, na jednoj strani se interpretira kao u osnovi eksplikacija Kantove transcendentalne filozofije, a na drugoj kao mjesto iskoračenja iz problema koji se u bitnom određuju Kantovim konceptom mišljenja. U tom smislu Hegelova filozofija se pokazuje kao jedna vrsta kraja njemačkog idealizma, ali kraja koji istovremeno predstavlja raskid sa zahtjevima transcendentalne filozofije.

U drugom semestru izlaganja nastava se fokusira na razmatranje filozofije poslije Hegela i njemačkog idealizma, ali razmatranje koje ima povijesno-filozofijsku širinu cjeline nastojanja koja su izražena u filozofiji kraja devetnaestog stoljeća. Ovdje se ne radi o historijskim analizama, nego razumijevanju živog značenja povijesnosti koje filozofija ovog perioda u svojoj glavnoj tendenciji nosi sa sobom. Posebna pažnja bit će posvećena prelazu stoljeća u filozofiji i Heideggerovom zasnivanju fundamentalne ontologije, kao putu prevladavanja metafizike i kritike tradicionalnog filozofijskog mišljenja koje nije poštivalo ontološku diferenciju. Na taj način se Heidegger pojavljuje kao ključno mjesto filozofije 20. stoljeća i referentna odrednica prema kojoj se sagledava cjelokupna misao ovog perioda. Kraj semestra sadrži završna razmatranja o suvremenoj filozofijskoj misli i razlike između onoga što u filozofiji možemo odrediti kao tradicionalno i onoga što određujemo kao suvremeno mišljenje.

Seminar vodi predmetni nastavnik ili asistent. Rad u seminaru odnosi se na pristup problemima koji su sadržani u obaveznoj literaturi za proseminarsku eksplikaciju. Sam seminar sastoji se iz tri dijela: u *eksplikacijskom* djelu seminara izlaže se relevantna topika iz zadate literature; u *analitičkom* djelu seminara analizira se konceptualna mreža određene topike i dovodi u vezu sa srodnim pitanjima u logičkoj znanosti; u *kritičkom* djelu seminara pružaju se mogući odgovori i pitanja koja iz njih slijede; u *konkluzivnom* djelu seminara izvode se glavni zaključci obrađene topike i izrađuje sažetak rada na seminaru. Obaveze studenata: u seminaru sudjeluju studenti čiji se rad (pismeni i usmeni) ocjenjuje. Studenti su dužni sudjelovati u proseminarskoj eksplikaciji relevantnih tekstova i specifičnih topika navedenih u obaveznoj literaturi, u konceptualnoj analizi centralne topike seminara, i izraditi sažetak (summary) diskusije u seminaru (cca. 200 riječi) koji će sadržavati glavne premise i konkluzije svih dijelova seminara.

Provjera znanja se sastoji iz nekoliko dijelova. Studenti su dužni položiti dva pismena testa, jedan na kraju prvog i jedan na kraju drugog semestra te završni usmeni ispit. Isto tako, studenti su obavezni napisati dva eseja. Konačna ocjena se određuje na osnovu urednog pohađanja nastave i učešća u diskusiji na vježbama (25 %), srednje ocjene testova i usmenog ispita (50 %) i srednje ocjene eseja (25 %). U vrijeme konsultacija, predmetni nastavnik i asistent će obavljati individualne razgovore sa studentima o rezultatima njihovih eseja, testova ili diplomskim radovima.

U toku svakog semestra student je obavezan da pročita ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na proseminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu

Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti iz Historije filozofije I i II.

Način provjere znanja: Esej #1 na sredini prvog semestra. Test # 1 na kraju prvog semestra. Esej # 2 na sredini drugog semestra. Test # 2 na kraju drugog semestra. Usmeni završni ispit.

Udžbenici:

10. W. Windelband, Povijest filozofije

Literatura:

11. Immanuel Kant, Kritika čistog uma
12. Immanuel Kant, Kritika moći suđenja
13. F. W. J. Schelling, Forma i princip filozofije
14. F. W. J. Schelling, Sistem transcendentalnog idealizma
15. J. G. Fichte, Učenje o nauci/Osnovi cjelokupnog učenja o nauci
16. G. W. F. Hegel, Fenomenologija duha
17. F. Nietzsche, Tako je govorio Zarathustra
18. E. Husserl, Kartezijanske meditacije
19. K. Jaspers, Filozofija
20. M. Heidegger, Bitak i vrijeme
21. M. Heidegger, Šumski putevi
22. H. G. Gadamer, Istina i metoda
23. J. Habermas, Filozofski diskurs moderne
24. B. Waldenfels, U mrežama životnog svijeta
25. M. Frank, Kazivo i nekazivo
26. S. Kierkegaard, Ili-ili

Marko Šamir

Naziv predmeta: Ontologija II , FIL FIS 302
Semestar (semestri) i broj bodova: V i VI semestar; 3 sata predavanja i 3 sata seminara; ECTS 6
Trajanje: V i VI semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta:</p> <p>Na temelju povijesti ontologijskog pitanja istražiti povijesne modalitete tog pitanja koje je od generiralo povijest metafizike subjektivnosti. U drugom koraku kojegij se bavi pitanjem kraja metafizike subjektivnosti, odnosno kritikom metafizike subjektivnosti i perenijalnih ontologija: kritikom filozofije kao metafizike u egzistencijalnoj analitici odnosno ufundamentalnoj ontologiji, u novoj filozofskoj antropologiji, u filozofiji egzistencije, u novoj fenomenologiji životnog svijeta i tjelesnosti, u teoriji intersubjektivnosti i komunikativnog djelovanja, u filozofskom "jezičkom okretu", filozofskoj hermeneutici te postmodernoj kritici logocentrizma.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Polazeći od završne figure metafizike subjektivnosti u Hegelovoj filozofiji apsolutnog subjekta i njegovog temeljnog postulata o jedinstva bitka i mišljenja, te prateći figuru metafizike subjektivnosti u izvedbi Husserlove fenomenologije, dospijeva se do nove fenomenologije životnog svijeta i teorije intersubjektivnosti. Model "nove ontologije" demonstrira se na primjeru Heideggerove fundamentalne ontologije, egzistencijalne amalitike tu-bitka kao bitka-u-svijetu, odnosno unutar njegovih pitanje o smislu bitke te o istini i povijesnosti bitka. U okviru kritike henoloških i perenijalnih ontoloških projekata, istražuju se i aspekti filozofije egzistencije. Posebnu cjelinu predstavlja "lingvistic turn" u filozofiji, kao i otvaranje tematike intersubjektivnosti, komunikativnog djelovanja, transcendentalno.-jezičke pragmatike i filozofske hermeneutike kao teorije razumijevanja i sporazumijevanja. Završnu cjelinu predstavlja postmoderna kritika filozofije kao metafizike i spor moderne i postmoderne</p> <p>Rad se odvija u obliku predavanja i seminara. Na temelju problemskih cjelina artikulira se tematski sadržaj seminara. Rad u seminaru se bazira na analizi i tumačenju tekstova ili bitnih fragmenata osnovne literature, u obliku rasprave na definiranu temu, te o obliku samostalnih seminarskih radova studenata u kojima studenti analitički i/ili kritički referiraju zadatu temu, po načelima pisanja znanstvenog teksta sa pripadnom znanstvenom aparaturom. U toku svakog semestra student je obavezan da pročita ona djela koja su u izvodima ili cjelovito obrađivna na seminarima, kao i zadatu kritičku literaturu koja se bavi tim djelima ili njihovim pitanjima, a koja je navedena u ovom programu. U seminarskom obliku rada kao i u izradi seminarskih radova obavezna literatura može biti proširena adekvatnom kritičkom literaturom ili alternativnim naslovima dotičnog autora.</p>
<p>Način provjere znanja: pismeno jedan pismeni test ili esej na polovini i na kraju nakon svakog semestra i drugi, te završni test nakon drugog semestra. Polusemestralne i završne semestralne provjere znanja mogu biti nadopunjene usmenom formom ispita (kolokvij).</p>

Marić Danijel

Literatura za seminar:

G. W. F Hegel, Fenomenologija duha

Edmund Husserl, Logička istraživanja

Martin Heidegger, Bitak i vrijeme

Karl Jaspers, Duhovna situacija vremena

Helmuth Plessner, Stupnjevi organskog i čovjek

Bernhard Waldenfels, U mrežama životnog svijeta

Theodor Adorno, Negativna dijalektika

Jürgen Habermas, Filozofski diskurs moderne

Karl-Otto Apel, Transformacija filozofije

Hans Georg Gadamer, Istina i metoda

Jacques Derrida, Pisanje i razlika

Marko Damić

Naziv kolegija i kod: Teorija spoznaje FIL FIS 303
Semestar (semestri) i broj bodova: V + VI semestar; 2 sata predavanja i 4 sata seminara; ECTS 6
Trajanje: V + VI. semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status kolegija: obavezan
<p>Cilj kolegija: Osnovni cilj ovog kolegija jeste da studentima pruži uvid u bit spoznajnog odnosa koji nastaje u triangulaciji između čovjeka, svijeta i jezika, uvid u funkcioniranje spoznajnih sposobnosti ljudskog bića u nižim kognitivnim aktivnostima (percepcija, memorija, pažnja) i višim kognitivnim aktivnostima (logičkoj i lingvističkoj), uvid u semantičku i strukturalnu dimenziju znanstvanog formuliranja spoznajnih uvida o sebi, o drugom i o svijetu. Stoga se teorija spoznaje istražuje kao najšira i najobuhvatnija osnova ljudskog spoznavanja uopšte unutar kojih se reflektiraju i fundiraju partikularne teorije i metode različitih područja spoznavanja. Studenti se upoznaju s ulogom različitih filozofskih i znanstvenih disciplina sa stanovišta sadržaja spoznaje, procesa spoznavanja, intencionalnosti, rekonstrukcije spoznajnog sadržaja u teoriji i praktičkom djelovanju. U relaciju se dovode i proučavaju različite, katkada i potpuno suprotstavljene koncepcije, ontoloških i epistemoloških pretpostavki spoznajnog procesa kojim se u teoriji spoznaje pristupa sa stanovišta problematiziranja izvora i primjene spoznatog.</p>
<p>Sadržina predmeta: U prvoj polovini kolegija studenti se kroz sklop 1 (Fenomen i problem spoznaje) uvode u fenomen spoznajnog odnosa kroz raznjašnjevanje subjekt-objekt odnosa koji se uzima u tradicionalnoj spoznajnoj teoriji kao odnos predmeta i mišljenja. Pri tome se ulazi u probleme mogućnosti ograničenja i proširenja spoznaje, odnosno u pitanje realnih i transcendentnih granica spoznanje. Kroz sklop 2 (Teorija spoznaje kao filozofska disciplina) studenti se upoznaju sa statusom teorije spoznaje kao filozofske discipline i onim pitanjima koja iz same filozofije dolaze u spoznajnoteorijsko razmatranje. Pri tome je relacija teorije spoznaje i logike od najveće važnosti za ekspliciranje i analizu spoznajnoteorijskih kapaciteta čovjeka i drugih fizičkih sistema koji upotrebljavaju simboličku reprezentaciju u kognitivnom procesu. Kroz sklop 3 (Osnovni problemi teorije spoznaje) razmatra se odnos mišljenja i iskustva unutar temeljnih filozofskih / spoznajnoteorijskih dihotomija apriornog i aposteriornog, imanentnog i transcendentnog u porijeklu sadržaja i kategorijalnoj izvornosti spoznajnog aparata. Na osnovu ovih razmatranja studenti se uvode u različite koncepte ili teorije istine (korespondencijsku, korerencijsku, konzistencijsku).</p> <p>U drugoj polovini kolegija studentima se izlažu tri sklopa povezanih topika suvremene teorije spoznaje. Kroz sklop 4 (Pregled glavnih orijentacija u teoriji spoznaje) studenti se upoznaju sa značajnim brojem relevantnih spoznajnoteorijskih pozicija: naivni realizam, naučni realizam, naturalizam, senzualizam, skepticizam, solipsizam, klasični i moderni racionalizam, transcendentalizam, liberalni empirizam, konstruktivizam, fizikalizam, fenomenalizam, pragmatizam, marksizam. Kroz sklop 5 (Savremena teorija naučne spoznaje) pažnja se usmjerava na epistemologiju ili teoriju naučne spoznaje, na pitanja povezana sa strukturom naučne spoznaje te problem empirijskih osnova naučne spoznaje. Kroz sklop 6 (Teorijski i metodološki pluralizam) epistemološki fundacionalizam se</p>

Marko Jovanović

kontrastira epistemološkim pluralizmom, stavovima filozofije holizma i pragmatizma. Time se otvaraju nove topike koncepta mogućeg iskustva za nova spoznajnoteorijska istraživanja.

U toku svakog semestra student je obavezan da pročita ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na proseminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu.

Preuvjeti za upis predmeta: Položen ispit iz predmeta Logika sa metodologijom socioloških istraživanja-I (za studente filozofije), odnosno Metode društvenih istraživanja (za studente sociologije)

Način provjere znanja: Esej #1 u prvoj polovini V semestra, test #1 na kraju V semestra. Esej #2 na polovini VI semestra, test #2 na kraju VI semestra. Usmeni završni ispit.

Udžbenici:

1. Jelena Berberović. Znanje i istina. Sarajevo, 1972.
2. Jelena Berberović. Racionalnost i jezik. Sarajevo, 2004.
3. Nijaz Ibrulj, Filozofija logike. Sarajevo. Sarajevo-Publishing, 1999.
4. Nijaz Ibrulj. Stoljeće rearanžiranja. Eseji o identitetu, znanju i društvu. Sarajevo, 2005.

Literatura:

1. R. Dekart: Rasprava o metodi
2. Dž. Lok: Ogled o ljudskom razumu
3. Dž. Berkli: Rasprava o principima ljudskog saznanja
4. D. Hjum: Istraživanja o ljudskom razumu
5. G. Lajbnic: Novi ogleđi o ljudskom razumu
6. I. Kant: Kritika čistog uma
7. E. Husserl: Logička istraživanja
8. B. Rasel: Ljudsko znanje
9. A. Ejer: Problem saznanja
10. H. Rajhenbah: Rađanje naučne filozofije
11. L. Vitgenštajn: Filozofska istraživanja
12. Dž. Džui: Logika, teorija istraživanja
13. K. Poper: Logika naučnog otkrića
14. T. Kun: Struktura naučnih revolucija
15. P. Fajerabend: Protiv metoda
16. Adam Morton: A guide through the theory of knowledge. Malden, MA: Blackwell Pub., 2003.
17. nNicholas Rescher. Epistemology: an introduction to the theory of knowledge. Albany: State University of New York Press, 2003.
18. Robert Audi. Epistemology: a contemporary introduction to the theory of knowledge. New York: Routledge, 2003.

Mario Šimun

Naziv predmeta i kod: Etika I, FIL FIS 304
Semestar (semestri) i broj bodova: V semestar; 3 sata predavanja i 3 sata seminara; ECTS 6
Trajanje: V semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta: Cilj je predmeta da studenti/ce dobiju znanja o temeljnim problemima sa kojima se suočava etika kao praktična filozofija. Centralni etički pojmovi (dobro, ispravno, vrlina, dužnost, odgovornost, sloboda, autonomija itd.) će se eksplicirati unutar temeljnih tipova etičkih teorija (etika prirodnog zakona, etika prirodnih prava, utilitarizam, deontološka etika). Pokrenuta će biti pitanja primijenjene etike: životna sredina, bogati i siromašni, eutanazija.</p> <p>Ovladavanje sadržajima predmeta pruža studentima/cama nezaobilazan korpus znanja o etici, razvija etičku senzibilnost i sposobnost kritičkog razmišljanja unutar područja morala.</p>
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Predavanja će započeti objašnjenjem pojmova normativne etike, deskriptivne etike, metaetike i primijenjene etike, te ukazivanjem na značajna pomjeranja unutar zapadnoevropske etike kao filozofijske discipline. Četiri tradicionalne etičke teorije – Aristotelova, D. Humeova, I. Kantova i J. S. Millova će ukazati na tipove etičkih teorija unutar historije etičke misli.</p> <p>U sistematskom vidu biti će razmatrana pitanja domena morala i tri ose moralnog promišljanja, problemi utemeljivanja u moralu i izazovi ontologije morala. Naročita pažnja će biti posvećena etikama univerzalnog poštovanja, reciprociteta i egalitarnosti, te ljudskim pravima, jednakosti i njenim implikacijama. Unutar ovih razmatranja biti će problematizirano razlikovanje između moraliteta i ćudorednosti, apstraktnom i konkretnom moralnom sopstvu, a naročita pažnja će biti posvećena mogućnosti sinteze etike pravila i etike vrline.</p> <p>Primijenjenoj etici i nekim od kompleksnih problema unutar nje biti će posvećena predavanja i seminari u drugom dijelu semestra. U ovome sklopu govorit će se o etici prirode i odgovornost prema budućim generacijama, te razmatrati bioetička pitanja o eutanaziji i izazovima novih reproduktivnih tehnologija. Završna razmatranja će se baviti temom bogatih i siromašnih, obavezi pomaganja i globalnoj pravdi.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Historija filozofije I i II
Način provjere znanja: individualni esej, 1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru) i završni usmeni razgovor.
<p>Udžbenici: 13. E. Tugendhat, <i>Predavanja o etici</i>, Zagreb 2003.</p>

Učiteljica

14. P. Singer, *Praktična etika*, Beograd 2003.

Literatura:

1. Aristotel: Nikomahova etika, Beograd 1980.
2. Mil: Utilitarizam, Beograd 1960.
3. Kant: Zasnivanje metafizike morala, Beograd 1981.
4. McIntyre, Kratka istorija etike, Beograd 2000.

Uroš Ljubić

Naziv predmeta i kod: Sociologija religije, FIL FIS 305
Semestar (semestri) i broj bodova: V i VI. semestar; 2 sata predavanja i 2 sata seminara; ECTS 4
Trajanje: II semestra (predmet na III godini jednopredmetnog studija sociologije)
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Sociologija religije je prvenstveno proučavanje praksi, društvenih struktura, historijskih pozadina, razvitaka, univerzalnih tema i uloga religije u društvu. S obzirom da sociolozi religije nastoje objasniti učinke društva na religiju i učinke religije na društvo, dakle, kroz ovaj dijalektički odnos, cilj nastave iz ovog kolegija je upoznati studente s osnovama sociologije religija, prenijeti i steći osnovna saznanja o sociološkom aspektu fenomena religije i religioznosti, te odnosa religije i društva.
Sadržina predmeta: U predavanjima i seminarima bit će riječi o različitim svjetskim religijama, značajnijim predstavnicima klasične i novije sociologije religije kao i relevantnim empirijskim istraživanjima na tom području u BiH i svijetu. Polaznici će se osposobiti za bolje razumijevanje nastanka religija, njihova smisla u ljudskom životu, te uloge vjerskih zajednica u modernom društvu, posebice u bh. društvu i tranzicijskim promjenama. Cilj je razviti kritičko mišljenje i duboki religijski pluralizam kod studenata o jednom od značajnih fenomena suvremenih društava. Metodologija: predavanja, seminari, individualni rad i studij literature i istraživanje na terenu. Redovno posjećivanje predavanja i vježbi, aktivno učestvovanje u diskusijama i razgovorima, polaganje kolokvijuma i izrada seminarskih radova - s ciljem prepoznavanja religijskih fenomena u društvu i njihovog istraživanja. Također, obaveza studenata je da pročitaju <i>pet knjiga po vlastitom odabiru</i> , dok naznačeni popis literature nije ničim limitirajući faktor u tom smislu.
Preduvjeti za upis predmeta: položeni ispiti s prethodne godine
Način provjere znanja: test na kraju zimskog i ljetnjeg semestra, obavezna izrada seminarskog rada do kraja ljetnjeg semestra sukladno dogovoru sa nastavnikom i vlastitim preferencijama studenata.
Literatura za zimski i ljetnji semestar: Weber, Max, <i>Protestantska etika i duh kapitalizma</i> , Sa., 1989.; Weber, Max, <i>Sociologija religije</i> , Zg., 2000.; Religije svijeta. Enciklopedijski priručnik. (1991). Kršćanska sadašnjost, Zg.; H. Knoblauch, <i>Sociologija religije</i> , Zg. 2004.; J. Jukić, <i>Budućnost religije</i> , Split 1991; J. Jukić, <i>Lica i maske svetoga</i> . KS, Zg., 1997.; H. Küng, <i>Kršćanstvo i svjetske religije</i> . Naprijed, Zg., 1994.; S. Zrinščak, <i>Sociologija religije. Hrvatsko iskustvo</i> . Pravni fakultet, Zg., 1999.; S. Acquaviva/ Enzo P. , <i>Sociologija religija: problemi i perspektive</i> , Zg., 1996.; I. Cvitković, <i>Sociologija religije</i> , Sa., 1984.; E. Ćimić, <i>Drama ateizacije</i> , Bg., 1984.; E. Ćimić, <i>Metodološki doseg istraživanja unutar sociologije religije u Hrvatskoj</i> , Zg., 1991.; E. Durkheim, <i>Elementarni oblici religijskog života: totemistički sistem u Australiji</i> , Bg., 1982.; J. Jelenić, <i>Društvo i Crkva</i> , Zg., 1999.; J. Jukić, <i>Budućnost religije: sveto u vremenu svjetovnosti</i> , Split, 1991.; V. Pavičević, <i>Sociologija religije sa elementima filozofije religije</i> , Bg., 1980.; S. Vrcan, <i>Od krize religije k religiji krize: prilog raspravi o religiji u uvjetima suvremene krize</i> , Zg., 1986.; R. Otto, <i>Sveto</i> , Svjetlost, Sarajevo, 1983.; Đ. Šušnjić, <i>Religija I i II</i> , Čigoja štampa, Bg., 1998.; E. Dirkem, <i>Elementarni oblici religijskog života</i> , Prosveta, Bg., 1982.; M. Veber, <i>Sabrani spisi o sociologiji religije</i> , tom I, Izdavačka knjižarnica Z. Stojanovića, S. Karlovci, 1997.; D. Đorđević, <i>Povratak Svetog</i> , Gradina, Niš, 1994.; M. Eliade, <i>Istorija verovanja i religijskih ideja</i> , Prosveta, Bg., 1991.; M. Eljadje, <i>Vodič kroz svetske religije</i> , Narodna knjiga Alfa, Bg., 1996.;

Antoni Damić

M. Hamilton, *Sociologija religije*, CLIO, 2003.

Enciklopedija živih religija, Nolit, Bg., 1992.

M. Eliade. ed., **The Encyclopedia of Religion**, MacMillan, London - New York, 1987.

Abdul Hamid

Naziv predmeta i kod: Pedagogija I, 200-210
Semestar (semestri) i broj bodova: V semestar, 1 P, 1V; 2ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: zajednički ili opći
Cilj predmeta: Steći opće znanje iz Pedagogije s osnovama psihologije kao bitne odrednice u radu s odgajanicima (terminologija, specifične činjenice koje se odnose na odgojno-obrazovnu djelatnost, pedagoške konvencije, znanje principa i generalizacija u odgojnom radu, poznavanje teorija škole i kurikulumu, te osnovni razvojno-psihološki podaci, neophodni za razumijevanje odgoja i obrazovanja)). Razumijeti teorijske i praktične probleme odgojne djelatnosti u različitim socijalnim kontekstima (obitelj, škola, društvena zajednica...) . Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Analizirati značaj pedagoških teorijskih spoznaja na osobnoj i socijalnoj razini. Ojačati funkcije pažnje u prepoznavanju pedagoških problema. Osvijestiti vrijednosti i stavove u oblasti evaluacije odgojno-obrazovnog rada.
Sadržaj predmeta: Osnove pedagogije: zašto pedagogija? Suvremene društvene prilike i prostor odgojno-obrazovnog rada. Kratki osvrt na historiju školstva i pedagogije. Pedagogija i druge znanosti. Osnovni pedagoški pojmovi. Suvremeni kontekst razumijevanja djetinjstva i mladosti. Tri aspekta odgojne djelatnosti. Međuljudski odnos kao temelj odgojnog procesa. Socijalna percepcija i nastavnikova uloga. Emocionalni stavovi i rad u razredu. Nastavnik kao razrednik, nastavnik kao odgajatelj. Obiteljski i školski odgojni rad. Teorije o obitelji, teorije o školi. Odnos nastavnik-roditelj u svjetlu suradnje i/ili partnerstva. Nastavnik i refleksivna pedagogija. Posebna poglavlja iz inkluzije u odgojno-obrazovnom radu.
Preuvjeti za upis predmeta: u skladu s Pravilima studiranja
Način provjere znanja: test znanja
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none"> 1. Bratanić, M., "Mikropedagogija", Školska knjiga, Zagreb, 1993. 2. Gudjons, H., "pedagogija -temeljna znanja", Educa, Zagreb, 1994 3. Vukasović, A., "Pedagogija", Školska knjiga, Zagreb, 1993.
Literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Glasser, Kvalitetna škola, Educa, Zagreb, 1993 2. Gordon, T., "Umijeće roditeljstva", Kreativni centar, Beograd, 2001. 3. Juul, J., "Vaše kompetetno dijete, Educa, Zagreb, 1995. 4. Pašalić - Kreso, A., "Koordinate obiteljskog odgoja", Jež, Sarajevo, 2004. 5. Slatina, Od individue do ličnosti - Prilog teoriji konfluentnog obrazovanja, Štampa, Zenica, 2005.

Marko Zanni

Naziv predmeta i kod: Etika II, FIL FIS 306
Semestar (semestri) i broj bodova: VI semestar; 3 sata predavanja i 3 sata seminara; ECTS 6
Trajanje: VI semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta: Cilj predmeta je uvođenje studenata/ica u jednu od centralnih debata 20 stoljeća: debatu između univerzalističkih etičkih i političkih učenja, s jedne strane, komunitarizma, feminizma i postmodernizma, s druge. Autori/ce čija će se učenja djelomično izlagati su: J. Rawls, J. Habermas, L. Kohlberg, Ch. Taylor, A. MacIntyre, C. Gilligan, S. Benhabib, M. Foucault, J. Derrida, M. Young, Ch. Mouffe.</p> <p>Ovladavanje sadržajima predmeta pruža studentima/cama nezaobilazan korpus znanja o savremenoj etici i političkoj filozofiji, razvija etičku senzibilnost i sposobnost kritičkog razmišljanja unutar područja političke moralnosti.</p>
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Predavanja će započeti izlaganjem etičkih teorija koje u centar svog propitivanja stavljaju pitanje «Koje norme treba da rukovode našim zajedničkim životom?», a ne «Kakva vrst osobe želim da postanem?», pri čemu se zadaća moralne teorije sastoji u razjašnjavanju i opravdavanju «nepristrasnog stajališta» ili «moralnog gledišta» sa kojeg se mogu procijeniti normativne prepirke.</p> <p>Moralni i politički univerzalizam, tj. prosvjetiteljska tradicija u etici i politici, koja se proteže od I. Kanta do J. Rawlsa, J. Habermasa i L. Kohlberga, se našla pod kritikom komunitarista, feministica i postmodernista/kinja. Unutar debate univerzalizam/partikularizam će se tokom predavanja ispitivati teza o primarnosti ispravnog nad dobrim, liberalno atomističko shvatanje društva i apstraktnog sopstva.</p> <p>Univerzalističke teorije su bile i predmet feminističkih napada s obzirom na «univerzalizaciju maskuliniteta» u modernoj političkoj i moralnoj misli. U ovom sklopu će se propitivati distinkcija spola i roda, tijela i uma, prirode i kulture, te adekvatnost i koherentnost koncepcije neorođenog/neseksualiziranog sopstva.</p> <p>Posljednji set predavanja će se odositi na postmodernističku kritiku, ali i reinterpretaciju Habermasove etike diskursa i njegovog deliberativnog modela demokracije. Za razliku od Habermasa koja je bio isuviše privržen idejama nepristrasnosti, univerzalnosti i homogene javne sfere, I. M. Young uvodi ideal heterogene javne sfere i asimetričnog reciprociteta.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: Etika I
Način provjere znanja: individualni esej, 1 test /kolokvij/ sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test /kolokvij/ na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru) i završni usmeni razgovor.

Literatura:

1. Rawls, Politički liberalizam, Beograd 1998.
2. Taylor: Bolest modernog doba, Beograd 2002.
3. Habermas: "Borbe za priznanje u ustavnim demokratskim državama", Sarajevo 1996.
4. Derrida: Politike prijateljstva, Beograd 2001.
5. Kiš, Savremena politička filozofija, Novi Sad 1998.
6. Jasminka Babić-Avdispahić. Etika, demokratija, građanstvo, Svjetlost, Sarajevo 2005

Jasminka Babić-Avdispahić

Naziv predmeta i kod: Pedagogija II, 200-210
Semestar (semestri) i broj bodova: VI semestar, 1P, 1V; 2ECTS
Trajanje: 1 semestar
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: zajednički ili opći
Cilj predmeta: Steći osnovno znanje iz didaktike i metodike kao preteče metodičkim predmetima na matičnim odsjecima (terminologija, specifične činjenice koje se odnose na odgojno-obrazovnu djelatnost, oblici rada u nastavi, znanje principa i generalizacija u odgojnom radu). Razumijeti teorijske i praktične probleme nastavnog i vannastavnog rada. Razumjeti suvremene tokove refleksivne pedagogije. Analizirati značaj didaktičko-metodičkih spoznaja na osobnoj i socijalnoj razini. Ojačati funkcije kreativnosti u realizaciji nastavnih sadržaja. Ojačati vještinu evaluacije u nastavnom radu.
Sadržaj predmeta: Odnos pedagogije i umjetnosti, pedagoškog rada i umjetničkog stvaranja. Analiza razvojno-psiholoških procesa u primjerima iz prakse ili književnih formi. Samoposmatranje kao didaktičko sredstvo: ja-nastavnik. Percepcija idealnog odgajatelja. Socijalna reverzibilnost u razredu. Igranje uloga kao metoda učenja i poučavanja. Crtež, bajka i film kao sredstvo u odgojnom radu. Posebni slučajevi inkluzivnog obrazovanja. Didaktičko-metodička vrijednost nastavnih sadržaja iz odgoja za demokraciju. Pismeno i usmeno obraćanje slušateljima/polaznicima.
Preduvjeti za upis predmeta: u skladu s Pravilima studiranja
Način provjere znanja: tri eseja na samostalno odabrane teme
Udžbenici: <ul style="list-style-type: none"> 4. Bratanić, M., "Mikropedagogija", Školska knjiga, Zagreb, 1993. 5. Gudjons, H., "pedagogija -temeljna znanja", Educa, Zagreb, 1994 6. Vukasović, A., "Pedagogija", Školska knjiga, Zagreb, 1993.
Literatura: <ul style="list-style-type: none"> 6. Glasser, Nastavnik u kvalitetnoj školi, Educa, Zagreb, 1993. 7. Gordon, T., "Kako biti uspješan nastavnik", Kreativni centar, Beograd, 2001. 8. Bašić et al., "Integralni metod", Alinea, Zagreb, 1994. 9. Kalaš, Dž. (ed.), "Praktikum: Projektivna predstava -ideje za grupni rad", MDD, Sarajevo, 2003. 10. Mavrak, M. (ed.), "Praktikum za kreativniji i zajednički rad učenika i nastavnika", MDD, Sarajevo, 2002. 11. Slatina, "Nastavni metod", Filozofski fakultet, Sarajevo, 1998.

Vukobran

Naziv predmeta i kod: Metodika nastave filozofije, FIL FIS 307
Semestar (semestri) i broj bodova: V i VI semestar, 2 predavanja i hospitacije; 3 ECTS
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i hospitacije u nastavi
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osposobiti studente za kvalitetno vođenje nastave u srednjim školama na osnovu poznavanja temeljnih principa metodike nastave.
Sadržina predmeta: Programski sadržaji se predlažu da bi se ostvario cilj nastavnog predmeta Metodika nastave filozofije i sociologije, utemeljen najprije u osobitosti filozofskog mišljenja i unutar fenomena modernog svijeta među kojima je samo obrazovanje osobit fenomen. Stoga se danas ova vrsta nastave treba orijentirati široko kako bi se sama metodika nastave fundirala unutar relevantnih obzora koji iznutra signiraju i određuju prirodu artikulacije nastavnih sadržaja.
Preuvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: hospitacije u nastavi u srednjim školama, pismeni i usmeni ispit
Literatura: Bloch E Plemenita priprava, humaniora, društveni odgoj Cesar, I: Nastava filozofije u srednjoevropskim školama Josip Marinković: Metodika nastave filozofije Fatima Lačević: Estetika za srednje umjetničke škole

Marić Danica

Naziv kolegija i kod: Metode društvenih istraživanja, FIL FIS 109
Semestar (semestri) i broj bodova: dva semestra, prvi i drugi semestar, 2 sata predavanja, 1 sat seminara, ECTS: 4
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminar
Status kolegija: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija je da izlaži osnovne metode istraživanja u društvenim znanostima, odnosno načine na koje se primjenjuje logika u istraživanju, u klasifikaciji, ocjenjivanju i opisivanju socioloških fenomena kao i u konstrukciji karakterizacija društvene ontologije. Studenti se upoznaju sa temeljnim načinima uvođenja logičkih i analitičkih tehnika koje se uobičajeno primjenjuju u istraživanjima na području društvenih znanosti. Pokazuje se sa kojim se metodološkim problemim susreće na području rada, historijskog i komparativnog istraživanja, eksperimentalnih istraživanja i analize istraživanja. Pokazuju se tehnike prikupljanja podataka i glavne numeričke tehnike za analizu podataka. Predmet upoznaje studente sa izabranim poglavljima u kvantitativnim / statističkim metodama istraživanja u društvenim znanostima i posebno u sociologiji
Sadržina predmeta: U prvoj polovini kolegija kroz sklop 1 (Metode kvantitativne analize) izlažu se centralne topike i s njima povezane metode kvantitativne analize: ciljevi i ograničenja sociološkog empirijskog istraživanja, oblici empirijskog istraživanja i istraživačke strategije, novije paradigme sociološke istraživačke strategije (primjenjena sociološka istraživanja, akcijsko istraživanje, kvalitativna istraživanja), istraživačke metode, problematika mjerenja i testiranja, kao i primjena informatičke tehnologije u obradi socioloških podataka. U drugoj polovini kolegija kroz sklop 2 (Metode kvalitativne analize) izlaže se odnos - komplementarnost - između kvalitativne i kvantitativne metode sa stanovišta prikupljanja i obrade podataka. Studentima se objašnjava replikabilnost kvalitativnih analiza u studijama slučaja (case studies). Poseban značaj daje se metodama terenskog istraživanja odn. posmatranja sa (djelomičnim) učestvovanjem, strukturiranim intervjuima, biografskoj metodi. Na informativnom planu se pokazuju konverzacijska analiza, akcijsko i evaluacijsko istraživanje kao i socijalni kvaziekperiment.
U toku svakog semestra student je obavezan da pročita ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na proseminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu
Preduvjeti za upis predmeta: nema preduvjeta.
Način provjere znanja: pismeno (1 esej sredinom semestra nakon prvih sedam sedmica nastave + 1 test na kraju semestra u 15 sedmici nastave u semestru) i završni usmeni razgovor u 16. sedmici nastave u semestru.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none"> 1. Milić, Vojin. Sociološki metod. Beograd, Nolit, 1978. 2. Giddens, Anthony. Sociologija. Zagreb, 2007.

Milica Milić

Literatura:

3. Durkheim, Emile. Pravila sociološke metode. Beograd, Savremena škola, 1963
4. Weber, Max. Metodologija društvenih nauka. Zagreb, Globus, 1989
5. Neuman, W. Lawrence. Social Research Methods: Qualitative and Quantitative Approaches. Allyn and Bacon, Boston, London, Toronto, Sydney, Tokyo, 1997.
6. Bryman, Alan. Quantity and Quality in Social Research. London, 1988.
7. Ibrulj, Nijaz. Stoljeće rearanžiranja. Sarajevo, FD Theoria, 2005.

Mario Džumir

Naziv predmeta i kod: Osnovi političke ekonomije, FIL FIS 108
Semestar (semestri) i broj bodova: I i II semestar, 1 P i 1 S, 4 ECTS
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati osnovne pojmove političke ekonomije koji čine ekonomsku strukturu društva i određuju društvene procese.
Sadržina predmeta: Politička ekonomija kao nauka Proizvodnja, potrošnja, raspodjela i razmjena Pojam i nastanak robne proizvodnje Roba i njena osnovna svojstva Način izražavanja vrijednosti robe Postvarenje odnosa proizvodnje Ekonomska globalizacija svijeta
Preuvjeti za upis predmeta: nema preuvjeta
Način provjere znanja: pismeni ispit (dva testa) na kraju semestara
Udžbenici:
Literatura: K. Marks: <i>Rani radovi</i> K. Marks: <i>Kapital</i> , prvi tom Kovać-Vlaškalčić: <i>Politička ekonomija</i> Adam Smith: <i>O porijeklu bogatstva naroda</i>

Marko Jurić

Naziv predmeta i kod: Sociologija rada, FIL FIS 106
Semestar (semestri) i broj bodova: I i II semestar, 2 P i 1 S, 4 ECTS
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Proučiti osnovna i specifična znanja o nastanku sociologije rada kao moderne znanosti društva i utvrditi društvene posljedice industrijske i post-industrijske civilizacije.
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Nastanak industrije i osnovne etape njenog razvoja</p> <ul style="list-style-type: none"> - Osnovni faktori koji određuju i modeliraju ritam i moduse razvoja industrijskih struktura - Podjela rada – vrste podjele i uticaj na formiranje industrijskih struktura i industrijskih odnosa - Industrijski odnosi, njihovi oblici i karakteristike - Nastanak sociologije rada - Metode sociologije rada - Pojam industrijskog društva - Tehnika kao “ideologija” - Tehnički napredak i socijalni životni svijet - Pojam programiranog društva - Uloga novih tehnologija u rastvaranju klasičnih društvenih struktura - Nove tehnologije i nove društvene klase i sukobi - Nove tehnologije i totalitarna društva - Informatičke tehnologije i društvena moć - Nove tehnologije i mogućnost novih društvenih pokreta - Nove tehnologije i novi društveni pokreti

Mario Šimun

- Automacija i automatizirano društvo
- Automacija i alijenacija
- Integracija i alijenacija pojedinca u modernom preduzeću
- Automacija i osoba
- Automacija i novi oblici civilizacije

Preduvjeti za upis predmeta: znema preduvjeta

Način provjere znanja: pismeni ispit (prvi test i drugi test) na kraju semestara

Udžbenici:

Literatura:

Ž. Fridman:	<i>Kuda ide ljudski rad</i>
Ž. Fridman:	<i>Razmrvljeni rad</i>
Pjer Navil, Žorž Fridman:	<i>Sociologija rada</i>
P. Navil:	<i>U susret automatiziranom društvu</i>
A. Turen:	<i>Postindustrijsko društvo</i>
Dž.K. Galbrajt:	<i>Nova industrijska država</i>
E. Dirkem:	<i>O podjeli društvenog rada</i>
J. Habermas:	<i>Tehnika i znanost kao „ideologija“</i>

Marko Damić

Naziv predmeta i kod: Opća psihologija, FIL-PSI-111
Semestar (semestri) i broj bodova: prvi i drugi semestar, 2 sata predavanja i 1 sat seminara, ECTS 4
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Kolegij ima cilj upoznati studente s temeljnim obilježjima psihologije kao prirodne i društvene naučne discipline, pri čemu je naglasak na pregledu i informaciji, a ne na prikazivanju područja «u dubinu». Svrha kolegija je i detaljnije informirati studente o studiju i psihologiji kao struci, te im dati opći uvid u neka temeljna područja i znanja iz psihologije, što će im omogućiti lakše snalaženje u radu.
Sadržaj predmeta: Psihologija kao nauka i kao struka. Osnovne istraživačke metode u psihologiji. Teorijske i aplikativne psihološke discipline. Biološki temelji psihologije. Osjeti i percepcija. Učenje i pamćenje. Teorije inteligencije. Individualne razlike u sposobnostima. Mišljenje i jezik. Kreativnost. Motivacija i emocije. Osnove razvojne psihologije: fizički, emocionalni, socijalni i kognitivni razvoj. Razvoj i funkcija rane privrženosti. Stilovi roditeljstva. Pregled najvažnijih teorija ličnosti. Individualne razlike u osobinama ličnosti.
Preduvjeti za upis predmeta: nema
Način provjere znanja: Znanje studenata provjerava se kontinuirano tokom semestra kroz esejske radove, prezentacije, kvizove i polusemestralne ispite te završni pismeni ispit.
Literatura: <ul style="list-style-type: none"> - Petz, B. (2001). <i>Uvod u psihologiju</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap. - Rathus, A. S. (2000). <i>Temelji psihologije</i>. Jastrebarsko: Naklada Slap.

Alban Jakuć

Naziv predmeta i kod: Sociologija kulture i umjetnosti, FIL FIS 212
Semestar (semestri) i broj bodova: treći i četvrti semestar; 2 sata predavanja i 1 sat seminarara; ECTS 4
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Pružiti osnovna znanja o odnosu kultura – društvo, te osigurati uvid u istraživački kontinuitet na tom sociološkom području.
Sadržina predmeta: 1) Sociologija kulture. Pregled glavnih socioloških teorija i kulturnih promjena. Antička teorijska baština. Kršćanska teorijska baština. Renesansno shvaćanje kulture. Kulturna teorija u razdoblju prosvijećenosti. Nastanak sociologije kulture i kulturne antropologije. Romantična teorija kulture. Teorija kulture u 19. i 20. stoljeću. Kultura i društvo u predgrađanskom razdoblju. Kultura i građansko društvo. Industrijalizacija i znanstvenotehnološki promjene i društveni položaj kulture. Kultura i tržište. Kultura i svakodnevni život. Rađanje masovnog društva. Diferenciranje kulture na narodnu, masovnu i elitnu. Kulturna industrija. Važnost medija. Potkultura i kontrakultura. Problemi i dinamika multikulturalnosti. Kulturni identitet. 2) Sociologija umjetnosti. Određenje discipline. Odnos između sociologije umjetnosti i susjednih disciplina: filozofije umjetnosti, estetike, teorije umjetnosti i psihologije umjetnosti. Osnovni pojmovi sociologije književnosti. Osnovni pojmovi sociologije likovnih umjetnosti. Osnovni pojmovi sociologije filma. Sociološki aspekti glazbene umjetnosti. Osnovni pojmovi sociologije kazališta. Umjetničke institucija. Presentacija, promocija, konzerviranje i difuzija umjetničkih dobara. Kulturna recepcija i potrošnja. Umjetnička kritika. Umjetničke promjene kao društvene promjene.
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: pismeno jedan pismeni test ili esej na polovini i na kraju nakon svakog semestra i drugi, te završni test nakon drugog semestra. Polusemestralne i završne semestralne provjere znanja mogu biti nadopunjene usmenom formom ispita (kolokvij).
Literatura: <i>Claude Levi Strauss, Tužni tropi (alternativno)</i> <i>Claude Levi-Strauss, Divlja misao (alternativo)</i> Osvald Spengler, Propast Zapada Eugen Fink, Osnovni fenomeni ljudskog postojanja Rože Kajoa, Igre i ljudi Johan Huizinga, Homo ludens Herbert Marcuse, Eros i civilizacija

Claude Strauss

Edgar Moren, *Duh vremena*

Ivan Kuvačić, *Obilje i nasilje*

Filozofija u vremenu (zbornik: Arnold Gehlen, Dieter Henrich, Abdulah Šarčević,
Walther Ch. Zimmerli)

Jean Baudrillard, *Simulacija i zbilja*

Ivan Kuvačić

Naziv predmeta i kod: Demografija, FIL FIS 209
Semestar (semestri) i broj bodova: III i IV semestar, 2 P i 1 S, 4 ECTS – jednopredmetni studij; III i IV semestar, 2 P i 1 S, 2 ECTS – dvopredmetni studij sociologije
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija je da se studenti upoznaju sa temeljnim zakonima demografskog razvoja, sa kategorijalnim aparatom demografskih znanosti i sa metodama demografske analize
Sadržina predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Demografija i društvene znanosti 2. Stanovništvo i ekonomski razvoj (demografske investicije, ekonomske investicije) 3. Demografija kao znanost (predmet i podjela demografije) 4. Demografske doktrine (Malthusova teorija stanovništva, teorija demografske tranzicije i pregled ostalih teorija) 5. Stanovništvo svijeta (razvoj kroz povijest, globalni raspored, procjene za budućnost) 6. Prirodno kretanje stanovništva 7. Mehaničko kretanje stanovništva 8. Demografska struktura stanovništva 9. Socioekonomska struktura stanovništva (ekonomska aktivnost stanovništva, distribucija po djelatnosti, distribucija po zanimanju, tipovi aktivnog stanovništva prema dobi i spolu, obrazovne strukture) 10. Tipovi i struktura porodice
Preduvjeti za upis predmeta: završena prva godina studija
Način provjere znanja: Pismeni (prvi test) u zadnjoj sedmici prvog semestra; drugi test na kraju drugog semestra i završni ispit (pismeni i usmeni) u 16. sedmici nastave II semestra.
Udžbenici: -
Literatura: FRIGANOVIĆ, M: DEMOGRAFIJA-STANOVNIŠTVO SVIJETA. ZAGREB, 1990.

Mario Jamić

Naziv predmeta i kod: Statistika u društvenim istraživanjima, FIL FIS 210
Semestar (semestri) i broj bodova: III i IV semestar, 2 P i 1 S, 4 ECTS
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Osnovni cilj ovog kolegija je da se studenti upoznaju sa temeljnim statističkim metodama, te osposobiti studente za sociološka istraživanja
Sadržina predmeta: <ol style="list-style-type: none"> 1. Pojam i predmet statistike, definiranje statističke mase 2. Sastav statističke mase, obilježja jedinica statističke mase 3. Numerička obilježja, vrijednosti numeričkih opilježja, oblik numeričkog obilježja 4. Faze statističkog rada 5. Statistički niz i tablica 6. Grafičko prikazivanje atributivnih i prostornih nizova 7. Uspoređivanje geografskih i atributivnih nizova putem relativnih brojeva 8. Obrada i analiza podataka s obzirom na numeričko obilježje 9. Karakteristike distribucije frekvencija (srednje vrijednosti, momenti oko sredine, mjere disperzije, asimetrije i zaobljenosti, standardizirano obilježje) 10. Teoretske distribucije 11. Vremenski nizovi (intervalni i trenutačni, srednje vrijednosti, linearni trend, eksponencijalni trend) 12. Korelacija: regresijske jednačine, koeficijent determinacije i koeficijent korelacije, mjere preciznosti procjene varijablce pomoću linije regresa, korelacija ranga 13. Temelji metode uzoraka: procjena parametara osnovnog skupa, testiranje hipoteza
Preduvjeti za upis predmeta: završena prva godina jednopredmetnog studija sociologije
Način provjere znanja: Pismeni (prvi test) u zadnjoj sedmici prvog semestra; drugi test na kraju drugog semestra i završni ispit (pismeni i usmeni) u 16. sedmici nastave II semestra.
Udžbenici: <ol style="list-style-type: none"> 1. Serdar, V: <i>Udžbenik statistike</i>. Zagreb, 1981. 2. Žužul, J., Branica, M: <i>Statistika</i>. Zagreb, 1993. 3. Vranić, V: <i>Vjerojatnost i statistika</i>. Zagreb, 1971.
Literatura: -

Marije Danijel

Naziv predmeta i kod: Socijalna psihologija, FIL PSI
Semestar (semestri) i broj bodova: treći i četvrti semestar, 2 P i 1 V, ECTS 3.
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanja i seminari
Status predmeta: obavezni
Cilj predmeta: Upoznavanje sa područjem socijalne psihologije i odnosa sa srodnim naukama (sociologija i antropologija). Studenti bi trebali steći opći uvid u socijalne uzroke, socijalnu determiniranost i socijalne posljedice čovjekova funkcioniranja, te osnovne teorijske i metodološke pristupe i njihovom znanstvenom proučavanju.
Sadržaj predmeta: Definicije socijalne psihologije. Socijalna psihologija i druge znanosti. Metodologija u socijalnoj psihologiji. Agensi socijalizacije. Oblici socijalnog utjecaja i socijalnog pritiska: konformizam, popuštanje, pokoravanje autoritetu. Socijalni motivi. Pojam o sebi, Stvaranje dojmova. Teorije atribucije. Socijalni stavovi. Predrasude. Stereotipi. Teorije stavova. Međuljudska privlačnost. Verbalna i neverbalna komunikacija. Prosocijalno ponašanje. Agresivno ponašanje. Socijalne grupe. Primjenjena socijalna psihologija.
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit iz Opće psihologije.
Način provjere znanja: Znanje studenata provjerava se kontinuirano tokom semestra kroz esejske radove, prezentacije, kvizove i polusemestralne ispite te završni pismeni ispit.
Literatura: – Pennington, D. (1996). Osnove socijalne psihologije. Naklada Slap:Jastrebarsko. – Hewstone, M. i Stroebe, W. (2001). Uvod u socijalnu psihologiju. Naklada Slap: Jastrebarsko

Viktor Jauer

Naziv predmeta i kod: Teorija društvene i državne strukture BiH, FIL FIS 211
Semestar (semestri) i broj bodova: II i III semestar, 1 P i 1 S, 4 ECTS
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Analizirati i izučiti veoma kompliciranu društvenu i državnu strukturu Bosne i Hercegovine koja je rezultat, s jedne strane mirovnih sporazuma o Bosni i Hercegovini (Vašingtonskog i Dejtonskog sporazuma), s druge strane ubrzanih tranzicijskih procesa kroz koje se ove strukture formiraju.
Sadržina predmeta: Značenje pojmova društvena i državna struktura. Raspad društvenih i državnih struktura Bosne i Hercegovine 1992. godine i formiranje ratnih struktura. Bosna i Hercegovina u mirovnim procesima. Wachingtonski sporazum i njegova rješenja. Značaj federalizacije BiH za konstituiranje novih društvenih i državnih struktura. Kantonizacija Federacije BiH i odnosi različitih nivoa vlasti. Značenje vitalnog nacionalnog interesa i njegova zaštita u Federaciji BiH. Struktura Parlamenta Federacije BiH. Građanski i nacionalni princip funkcioniranja vlasti u Federaciji BiH. Ustavna struktura Republike Srpske. Princip jedinstva vlasti u RS. Institucije zaštite vitalnog nacionalnog interesa u RS. Značenje paralelnih specijalnih veza Federacije BiH i RS prema susjednim državama. Pretpostavke za Daytonski mirovni sporazum. Daytonaska ustavna struktura BiH. Razlika entitetskog i federalnog uređenja. Odnos entiteta i države BiH. Modaliteti i značaj konsenzusa u odlučivanju organa vlasti BiH. Politička struktura BiH – političke stranke i njihovi programi. Nacionalne i građanske stranke u BiH. Vjerske institucije u BiH i njihov značaj. Nevladine organizacije u BiH i njihov značaj. Uloga međunarodne zajednice u BiH. Institucija OHR-a i njen značaj u BiH.
Preduvjeti za upis predmeta: Položeni ispiti na prvoj godini studija sociologije
Način provjere znanja: pismeni ispit (dva testa) na kraju semestara
Udžbenici:
Literatura: <ol style="list-style-type: none"> 1. Wachingtonski sporazum 2. Daytonski sporazum 3. Ustav Federacije BiH 4. Ustav Republike Srpske 5. Ustav BiH

Manic Danur

Naziv predmeta i kod: Engleski jezik 1 – strani jezik, FIL ANG 105
Semestar i broj bodova: I. semestar; 1 sata predavanja, 1 sat vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar, dva sata sedmično
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: opći
<p>Cilj predmeta: Upoznavanje studenata sa osnovnim gramatičkim strukturama (vrste riječi i osnovne rečenične strukture) i leksikom na nivou srednjeg stepena poznavanja engleskog jezika radi lakšeg razumijevanja tekstova općeg karaktera. Ovim bi se studenti pripremili i za nastavu Stranog jezika 2 čiji je osnovni cilj produbljavanje postojećeg znanja i priprema studenata za samostalan rad na tekstovima iz struke.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Kolegij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: pregled gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), pregled gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanja tekstova. Nastava za pregled gramatike iz prve dvije podoblasti je zamišljena u vidu predavanja i popratnih vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. glagoli 2. imenice, 3. pridjevi 4. prilozi 5. zamjenice ; 6. član 7. brojevi 8. rečenica. Sve tematske cjeline podrazumijevaju obradu sa aspekta specifičnosti podjela, osobina, tvorbi, pravilnosti-nepravilnosti i sl. Nastava za treću podoblast se vrši isključivo na satovima vježbi. Težište vježbi je usmjereno ka pronalaženju glavne potke teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta te aktivnom prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura. Od studenata se očekuje i sposobnost smislene diskusije na engleskom na tematske cjeline koje dati tekstovi obrađuju.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: nema
<p>Način provjere znanja: Kontinuirano tokom nastave (učešće na časovima vježbi-20%, dva kolokvija/ testa – 50%, i jednog eseja na zadatu temu- 30% = 100%) ili završnom provjerom znanja (pismeno).</p>
<p>Udžbenik: 1. Grgić, Berislav, i Brihta, Jolanda, Engleska gramatika za svakoga, Školska knjiga, Zagreb, 1986.; 2. Murphy, Raymond, English Grammar in Use, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.</p>
<p>Literatura: 1. Alexander, L. G., New Concept English: Developing Skills (An Integrated Course For Intermediate Students), Longman Group Ltd, London, 1971.: Units One and Two (stranice 8- 98).</p>
Posljednja promjena nastavnog programa: januar/siječanj 2008.

Naziv predmeta i kod: Strani jezik 2 (engleski), FIL ANG 106
Semestar i broj bodova: II. semestar; 1 sati predavanja i 1 sati vježbi; 2 ECTS
Trajanje: 1 semestar, dva sata sedmično
Tip kolegija: predavanje, vježbe
Status predmeta: opći
<p>Cilj predmeta: Revizija i produbljanje već postojećeg znanja studenata iz osnovnih gramatičkih struktura (vrste riječi, te rečenične strukture), osposobljavanje studenata da vladaju neophodnom općom i stručnom leksikom u svrhu pripreme studenata za daljni samostalni rad na tekstovima iz struke.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Kolgij se sastoji iz tri međusobno povezane cjeline: revizija gramatike engleskog jezika na nivou vrste riječi (morfologija), revizija gramatike engleskog jezika na nivou rečenične strukture (sintaksa), te razumijevanja tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja i dostignuća, sa posebnim akcentom na tekstovima iz struke. Nastava za pregled gramatike iz prve dvije podoblasti je zamišljena u vidu vježbi na sljedeće tematske podcjeline: 1. glagoli; 2. imenice; 3. pridjevi; 4. prilozi; 5. zamjenice; 6. član; 7. brojevi; 8. rečenica.</p> <p>Nastava za treću podoblast se vrši isključivo na satovima vježbi a njihovo težište je na pronalaženju glavne potke teksta, razumijevanju strukture i organizacije teksta te aktivnom prepoznavanju gramatičkih oblika i struktura prilikom analiziranja i razumijevanja tekstova općeg i stručnog karaktera. Od studenata se očekuje upoznavanje sa i usvajanje osnovnih stručnih termina te sposobnost smislene diskusije na engleskom na date tematske cjeline.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: upisan II semestar tekuće godine, položen <i>Engleski jezik I</i> -- opći.
Način provjere znanja: Kontinuirano tokom nastave (učešće na časovima vježbi – 20%; dva kolokvija/testa – 50% i jednog eseja na zadatu temu 30% = 100%) ili završnom provjerom znanja (pismeno).
<p>Udžbenici:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Grgić, Berislav, i Brihta, Jolanda, Engleska gramatika za svakoga, Školska knjiga, Zagreb, 1986. 2. Azar, Betty Schramphfer, Fundamentals of English Grammar, Prentice Hall Regents, New Jersey, 1992. 3. Hewings, Martin, Advanced Grammar in Use, Cambridge University Press, Cambridge, 1999.
<p>Literatura:</p> <ol style="list-style-type: none"> I. Alexander, L. G., New Concept English: Fluency in English (An Integrated Course for Advanced Students), Longman Publications Ltd, 1971.: Unit 2, pages: 35-66 II. Clarke, M. J., English Studies Series 2, Oxford University Press, London, 1973, odabir tekstova iz struke: <ol style="list-style-type: none"> 1. Berlin, Isaiah, "The Subject Matter of Philosophy", pp. 142-143.

Mario Damić

2. Russell, Bertrand, "Ethics", pp. 153-154.
3. Copleston, Frederick, "Aristotle's Ethics", pp. 158-159
4. Luce, A. A., "Logic", pp. 171-172.

Marie Bauer

Naziv predmeta i kod: Francuski jezik I - opći	FIL ROM 102
Semestar (semestri) i broj bodova: I semestar, 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 2 ECTS	
Trajanje: I semestar	
Tip kolegija: predavanja i vježbe	
Status predmeta: opći	
<p>Cilj predmeta: Osnovni je cilj nastave stranog jezika kao općeg predmeta produbljivanje znanja o jeziku i njegovoj strukturi u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.</p>	
<p>Sadržaj predmeta: U toku prvog i drugog semestra studenti se upoznaju sa slijedećim morfološkim kategorijama gramatike francuskog jezika: les classes des mots ou parties du discours; le nom: les sous-classes et catégories; les déterminants: les classes de déterminants; les pronoms: les classes de pronoms; l'adjectif qualificatif; le verbe: les sous-classes de verbes; la conjugaison des verbes; les adverbes: les classes d'adverbes; les prépositions: les classes de prépositions; les conjonctions: les conjonctions de coordination et de subordinations; les propositions coordonnées et les propositions subordonnées.</p> <p>Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu.</p> <p>Prevođenje stručne literature Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.</p> <p>Preduvjeti za upis predmeta: osnovno predznanje iz francuskog jezika stečeno kroz osnovno i srednje obrazovanje</p> <p>Način provjere znanja: dvije pismene provjere znanja u toku semestra i usmeni na kraju semestra.</p> <p>Udžbenici: Literatura: Dominique Berger, Régine Mérieux, <i>Cadences 1</i>, Paris, Hatier/ Didier, 1995 Larousse : <i>La grammaire du français contemporain</i> (ili neka druga gramatika francuskog jezika koja odgovara nastavnim zahtjevima) Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982.</p> <p>Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine.</p>	

Naziv predmeta i kod: Francuski jezik II – opći	FIL ROM 103
Semestar (semestri) i broj bodova: II semestar, 1 sat predavanja + 1 sat vježbi; 2 ECTS	
Trajanje: I semestar	
Tip kolegija: predavanja i vježbe	
Status predmeta: opći	
Cilj predmeta: Osnovni je cilj nastave stranog jezika kao općeg predmeta produbljanje znanja o jeziku i njegovoj strukturi u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.	
Sadržaj predmeta: U toku prvog i drugog semestra studenti se upoznaju sa slijedećim morfološkim kategorijama gramatike francuskog jezika: les classes des mots ou parties du discours; le nom: les sous-classes et catégories; les déterminants: les classes de déterminants; les pronoms: les classes de pronoms; l'adjectif qualificatif; le verbe: les sous-classes de verbes; la conjugaison des verbes; les adverbes: les classes d'adverbes; les prépositions: les classes de prépositions; les conjonctions: les conjonctions de coordination et de subordinations; les propositions coordonnées et les propositions subordonnées. Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu. Prevođenje stručne literature Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.	
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit <i>Francuski jezik I - opći</i>	
Način provjere znanja: dvije pismene provjere znanja u toku semestra i usmeni na kraju semestra.	
Udžbenici:	
Literatura: Dominique Berger, Régine Mérieux, <i>Cadences 1</i> , Paris, Hatier/ Didier, 1995 Larousse : <i>La grammaire du français contemporain</i> (ili neka druga gramatika francuskog jezika koja odgovara nastavnim zahtjevima) Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i> , Beograd, 1982.	
Dodatna literatura se utvrđuje na početku svake akademske godine	

Naziv predmeta: Socijalna antropologija, FIL FIS 308
Semestar (semestri) i broj bodova: V i VI semestar; 2 sata predavanja +1 sat seminara, ECTS 5
Trajanje: V i VI semestar
Tip kolegija: predavanje i seminar
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta: Cilj predmeta je da se antropološko pitanje o čovjeku tematizira u horizontu njegovog bitno društvenog i historijskog posredovanja, odnosno da se pitanje čovjekovog društvenog bitka sagleda u cjelini i kompleksnosti njegove društvene strukture i dinamike. Izvođenje «slike čovjeka» iz njegovog socijeteta, društvenog, historijskog i vremenskog karaktera njegove egzistencije, kao i iz dvostruke eksponiranosti njegovog mišljenja, djelovanja, osjećanja i doživljavanja (= čovjek-priroda i čovjek-društvo), uključuje razmatranje geneze kao i historijske, društvene i kulturne varijabilnosti različitih oblika ljudskog/društvenog života i izraza, od instrumentalnog djelovanja do svjetova simboličkih formi, od materijalne do duhovne kulture, od različitih oblika društvene organizacije do institucionalnog i političkog oblikovanja života, od racionalnih do estetskih, religijskih, znanstvenih i tehničkih formi djelovanja i mišljenja. Utoliko socijalna antropologija uključuje srodne sistema i tipove znanja o čovjeku: od sociologije do etnologije, od psihologije do estetike, od političke teorije do filozofije i teorije kulture....., - uključujući pri tom i sinkronu i dijakronu perspektivu u objašnjenju i tumačenju društvenih i historijskih varijeteta i modela slike čovjeka.</p>
<p>Sadržaj predmeta: Pošavši od prvotnih motiva i ciljeva socijalne antropologije koja historijski nastaje iz etnologije i etnografije, - ovaj kolegij započinje na bazičnoj pretpostavci društvenog karaktera čovjekovog opstojanja i najprije ispituje genezu ljudske društvenosti: od historijski prvotnih formi društvene organizacije i proto-ljudskih zajednica tzv. «nižih kultura» do suvremenih formi društvene organizacije, društvenih institucija, komunikacija, interakcija i konflikata. U tom okviru istražuju se pluralne forme ljudskog oblikovanja i (samo)oblikovanja svijeta i života, u rasponu od tehničkog/instrumentalnog djelovanja do svjetova simboličkog oblikovanja svijeta (od mita, religije umjetnosti, religije jezika pa sve do običajnih, moralnih, pravnih i političkih oblika (samo)regucije i društvene interakcije. Na matrici historijskog vremena se osvjetljava ne samo geneza nego se kritički i komparativno predstavljaju i žive kulturno-antropološke danosti i obilježja suvremenog čovjeka i društava, u novim (znanstveno-tehnički, ekonomski, politički, medijski i kulturno determiniranim) okolnostima epohe, u uvjetima krize modernih društava i čovječanstva, u dobu globalizacije i dobu novih moralnih, političkih i kulturnih izazova u kojima se čovjek nanovo suočava sa vlastitom nedovršenošću.</p>

Marić Danica

Literatura:

1. John Monaghan & Peter Just, Socijalna i kulturna antropologija, Šahinpašić, Sarajevo, 2003
2. L. Strauss, Strukturalna antropologija
3. Bronislaw Malinowski, Magija, nauka i religija, Prosveta, Beograd 1971
4. Bronislaw Malinowski, The Dynamics of Culture Change, New Haven and London, Yale University Press 1965
5. Emile Durkheim, Elementarni oblici religijskog života, Prosveta, Beograd 1982
6. Edgar Moren, Duh vremena, BIGZ, Beograd 1979
7. Edvard Sapir, Ogleđi iz kulturne antropologije, BIGZ, Beograd 1974
8. Lynn Hunt, Nova kulturna historija, Naklada Ljevak, Zagreb, 2001
9. Filozofija u vremenu (zbornik) /Arnold Gehlen, Dieter Henrich, Peter Sloterdijk, Abdulah Šarčević, Valter Ch. Zimmerli/, V. Masleša, Sarajevo 1991
10. Theodor Adorno/ Max Horkheimer, Sociološke studije, Školska knjiga, Zagreb 1980
11. Ulrich Beck, Macht und Gegenmacht im globalen Zeitalter, Suhrkamp Verlag, 2002.
12. Helmuth Dubiel, Neizvjesnost i politika, Rabić, Sarajevo 2006

Abdulah Šarčević

Naziv predmeta i kod: Sociologija naselja, FIL FIS 309
Semestar (semestri) i broj bodova: V i VI semestar, 2 P i 1 S, 4 ECTS
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
Cilj predmeta: Upoznati studente s osnovama sociologije naselja i okoliša.
Sadržina predmeta: Društvo i teritorij. Društveni tipovi i modeli teritorizacije. Građansko društvo i teritorij. Urbani svijet. Geneza i tipovi urbanih struktura u europskoj tradiciji. Urbanizacija i gradska modernizacija. Sociološke škole u istraživanju grada. Društvena osnovica suvremene urbanizacije. Akteri, institucije, procesi. Strukturalni konflikt. Polarizacija centar – periferija. Urbanizacija i društveni razvitak. Sociološka obilježja urbanizacije u Bosni i Hercegovini. Modeli i granice urbanizacije u razdoblju socijalističke modernizacije. Sociološki aspekti prostornog i urbanističkog planiranja. Suvremene tendencije u istraživanjima odnosa društvo – okoliš. Ruralni prostor Bosne i Hercegovine – standardni razvojni problemi. Kriteriji i tipologije. Seoska socijalna zajednica: odnosi međusobnog poznavanja. Socijalne uloge i pravila ponašanja. Kulturna homogenost. Autarkija i autonomnost u odnosu na globalno društvo. Lokalna specifičnost. «Jednostavnost» seoske privrede. Preklapanje rezidencijalnog i radnog prostora. Seosko stanovništvo. Razvoj i društvene promjene u ruralnim sredinama. Ruralna okolica velikih gradova. Uslužni sektor. Migracija stanovništva unutar područja utjecaja grada. Doseljavanje stanovništva iz udaljenih područja. Domaćinstva s poljoprivrednim i nepoljoprivrednim izvorima prihoda. Ratna stradanja bosanskohercegovačkog stanovništva. Lokalna uprava i samouprava.
Preduvjeti za upis predmeta: završena druga godina studija sociologije
Način provjere znanja: pismeni ispit (dva testa) na kraju semestara
Udžbenici:
Literatura:
Čaldarović, O.: <i>Društvena dioba prostora</i>
Čaldarović, O.: <i>Urbana sociologija</i>
Čaldarović, O.: <i>Socijalna teorija i hazardni život: rizici i suvremeno društvo</i>
Marinović-Uzelac, A.: <i>Socijalni prostor grada</i>
Rogić, I.: <i>Stanovati i biti</i>
Puljiz, V.: <i>Eksodus poljoprivrednika</i>
Menras, H.: <i>Seljačka društva, Elementi za jednu teoriju seljaštva</i> , Globus, Zagreb, 1986.

Marinović Uzelac

Naziv predmeta i kôd: Sociologija znanja i znanosti, FIL FIS 310
Semestar (semestri) i broj bodova: V i VI semestar, ECTS 5
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: 2 časa predavanja i 1 seminara
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta:</p> <p>Upoznati studente sa najvažnijim implikacijama uvjetovanosti znanja, pogotovo znanstvene spoznaje, društvenim kontekstom. U okviru ove sociološke discipline znanje se pojavljuje kao društveni fenomen, ovisan o povijesnoj situaciji, najvažnijim društvenim institucijama, vladajućoj ideologiji, klasnim i drugim grupnim interesima, odnosima moći, društvenim pozicijama onih koji ga proizvode i njime raspolažu. Studenti bi trebalo da steknu posebne uvide i kritičku svijest o historijskoj, društvenoj, kulturnoj i političkoj uvjetovanosti znanja i znanosti, pogotovo društvenih znanosti. Posebna pažnja će biti posvećena konkretnim analizama novije povijesti društvenih znanosti u domaćem okrilju i epistemološkom prijelomu do kojeg je doveo pad socijalizma.</p>
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Izučavat će se osnovni pojmovi, najutjecajnije teorije i glavne metode sociologije teorije. Kroz historiju ideja i novijih socioloških teorija nastojat će se pokazati kako znanje ne stoji samo za sebe, kao univerzalan, objektivan i istinit korpus činjenica i teorija. Naročita pažnja će biti posvećena otkrivanju konkretnih niti i silnica ovisnosti znanja društvenih znanosti i humanističkih disciplina o društvenoj osnovi, o društvenim sukobima i interesima, o ideologiji i konkretnim mrežama odnosa moći. Teorijski uvidi i konkretne analize će stalno ustrajavati na pitanju: sociološki relativizam versus epistemološka neovisnost znanstvenog znanja. U središtu zanimanja će biti pored znanja prirodnih znanosti i ideološka funkcija društvenih znanosti i politička uloga akademskih institucija u konkretnim odnosima dominacije unutar jednog društva. Klasici sociologije znanja će biti predstavljeni: Marx, Durkheim, Mannheim, Elias, Berger i Luckmann, Foucault, Kuhn itd. Važan segment studiranja će biti i kulturna uvjetovanost znanja, tako da će i etnološki/antropološki pristupi ovoj problematici biti otvoreni kroz radove eminentnih autora.</p>
<p>Način provjere znanja: pismeno jedan test nakon prvog semestra i drugi, završni test nakon drugog semestra.</p>
<p>Udžbenici: Vojin Milić, <i>Sociologija znanja</i></p>
<p>Literatura: Berger, P. L., Luckmann, T. (1992) <i>Socijalna konstrukcija zbilje</i> Georges Devereaux, <i>Komplementaristička etnopsihoanaliza</i> Norbert Elias, <i>O procesu civilizacije</i> Michel Foucault, <i>Nadzirati i kažnjavati</i> Michel Foucault, <i>Arheologija znanja</i> Reinhart Koselleck, <i>Kritika</i> Thomas Kuhn, <i>Struktura naučnih revolucija</i></p>

Vojin Milić

David McLellan, *Ideology*
J.-F. Lyotard, *Postmoderno znanje*
Karl Manhajm, *Ideologija i utopija*
Karl Marx, *Njemačka ideologija*
Edward W. Said, *Orijentalizam*
Ugo Vlaisavljević, *Lepoglava i univerzitet*

Zbornici:

E. Messer-Davidow, D. R. Shumway, D.J. Sylvan, *Knowledge*
Imre Lakatoš i Alen Masgrejv, *Kritika i rast saznanja*

Ugo Vlaisavljević

Naziv predmeta i kod: Socijalna ekologija, FIL FIS 311
Semestar (semestri) i broj bodova: V i VI semestar; 2+1 ECTS 4
Trajanje: dva semestra
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan (temeljni)
Cilj predmeta: cilj predmeta je da - polazeći od kritike znanstveno-tehničke civilizacije čiji je napredak u svome naličju proizveo bazično i globalno ugrožavanje prirode, te time opstanka i života uopće, - definira društvene, znanstvene, kulturne, tehničke, ekonomske i političke determinante nastanka ekološke svijesti e ekološkog pitanja, koje u osnovi predstavlja svijest o odgovornosti i svijest o opasnostima agresivnog i nesputanog znanstveno-tehnološkog i ekonomskog rasta koji ugrožava život na planetu. Zemlja. Vodeći cilj je teorijsko utemeljenje novih modela razumijevanja prirode i čovjeka i iz toga proisteklih strategija etičke i političke odgovornosti za prirodu i život u cjelini.
Sadržina predmeta: U ovom kolegiju se polazi od krize znanstveno-tehničke civilizacije i od kritike društvenih, ekonomskih i znanstvenih konstelacija koje proizvode i omogućuju nesputanu ekspanziju ljudskih moći i agresivno eksploatiranje prirode i njezinih resursa. Na toj osnovi definira se nastanak i pojam ekologije kao kritičke svijesti i strateškog zahtjeva za očuvanje životne ravnoteže, kao i svijesti o potrebi temeljne promjene odnosa čovjeka i prirode. U tom okviru ispituju se vodeći pojmovi prirode, čovjeka i života, ekoloških sustava i ekoloških modela. Potom se demonstriraju vodeći modeli ekologije (ekologija okoliša, dubinska ekologija i holistička ekologija) – da bi se ekološko pitanje specificiralo na pojmovima «humane ekologije». Na temelju ekološke problematike potom se u raspravu uvodi pitanje nove etike odgovornosti, bioetičke kao integrativne etike, odnosno etičkih i političkih (društvenih) strategija u kojima se suvremeno društvo mora suočiti sa izazovima kriza i odgovoriti ekološkim i bioetičkim zahtjevima u uvjetima globalizacije i s obzirom na nužnost redefiniranja napretka kao i granica rasta i razvoja modernih društava.
Preduvjeti za upis predmeta: -
Literatura: Hans Jonas, Princip odgovornost, V. Masleša, Sarajevo, 1990 Filozofija modernog doba III (zbornik: filozofija tehnike), V. Masleša, Sarajevo Hans Lenk, Između teorija znanosti idruštvene znanosti, V. Masleša Sarajevo, 1991 Carl Friedrich von Weizsäcker, Jedinstvo prirode, V. Masleša Sarajevo, Integrativna bioetika i izazovi suvremene civilizacije, Bioetičko društvo u BiH, Sarajevo 2007. F. Capra, Vrijeme preokreta, Globus, Zagreb 1986 Vittorio Hösle, Filozofija ekološke krize, Matica Hrvatska, Zagreb 1996 J. Rifkin, Biotehnološko stoljeće, Jesenski i Turk, Zagreb 1999

Marić Džumir

Naziv predmeta i kod: Suvremena filozofija, FIL FIS 312
Semestar (semestri) i broj bodova: V-VI Semestar, 2 sata predavanja, 1 sat seminar, ECTS: 4
Trajanje: V i VI semestar
Tip kolegija: predavanje i seminar
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta:</p> <p>Cilj predmeta je pružiti studentima temeljna znanja iz suvremene filozofije i glavnih tokova filozofije 19. i 20. stoljeća.</p> <p>Zadatak realizacije nastave na ovom predmetu je da studenti kroz sticanje potrebnih znanja, shvate povezanost različnih filozofijskih pravaca u filozofijskoj tradiciji. Na taj način studenti bi stekli uvid u glavne tendencije i tokove mišljenja u posljednja dva stoljeća, što bi predstavljalo pretpostavku za razumijevanje suvremene situacije u filozofijskom mišljenju.</p> <p>Cilj nastave na predmetu <i>Suvremena filozofija</i> jeste upoznati studente na studijskim grupama Odsjeka za filozofiju i sociologiju sa temeljnim filozofijskim orijentacijama od konca 18. do konca 20. stoljeća. Ovaj period povijesti filozofije ovdje treba biti izložen u osnovnim crtama, koje prate filozofijske tendencije od Kantovog „preloma mišljenja“ do Heideggerovih i post-heideggerijanskih interpretativnih i transformativnih nastojanja u filozofiji. U tom smislu Kantov „kopernikanski obrat“ i zasnivanje transcendentalne filozofije, pokazuju se kao mjesto koje determinira kasnija filozofijska nastojanja, koja u konačnom imaju svoje značenje u suvremenim filozofijskim tendencijama, gdje se redefinišu pozicije metafizike u sustavu ljudskog znanja i filozofiju u cjelosti izvode na pravac neophodnosti njenog postavljanja na novim osnovama.</p> <p>Studijem temeljnih orijentacija filozofijske misli 19. i 20. stoljeća, počevši od Kantovog zasnivanja metafizike i predstavljanja značaja njegove filozofije za kasnije filozofijske tokove, studenti trebaju steći zaokruženu sliku o zadaćama i povijesnim tendencijama filozofije u svim njenim povijesnim pravcima. Na ovaj način studenti će dobiti uvid u cjelinu filozofijske misli i kompetentno moći prepoznavati najvažnije odrednice pojedinih povijesnih perioda. Studenti će kroz uvid u literaturu steći temeljna znanja o filozofijskim orijentacijama ovog periodu, prijedporima u mišljenju i povijesnim mijenama koje su odredile sadržaj filozofije ovog vremena.</p> <p>Oni će moći kompetentno razlikovati koncepte metodologije, metoda i povijesno-filozofijskih uvida, vrste filozofijskog posmatranja, te će razviti sposobnost vođenja interaktivnih rasprava i pisanja eseja koji će kompetentno izlagati temeljne sadržaje pojedinih načina tematiziranja glavnih filozofijskih pitanja u jednom vremenu.</p>
<p>Sadržina predmeta:</p> <p>Glavne tematske cjeline koje će biti tematizirane u toku jedne nastavne godine:</p> <p>Kantovo zasnivanje kritike čistog uma. Zadaća metafizike i transcendentalna filozofija kod Kanta. Aporije čistog uma. Arhitektonika čistog uma. Fichteova transcendentalna filozofija. Jacobi i kritika njegove filozofijske misli. Schellingov transcendentalni idealizam. Hegelov sistem filozofije. Mišljenje egzistencije u filozofiji 19. stoljeća. Nietzscheova kritika metafizike. Husserlovo zasnivanje fenomenologije. Jaspersova filozofija egzistencije. Heideggerova filozofija i filozofijska tradicija. Kritička teorija i Adornova kritika filozofijske tradicije. Fenomenološko promišljanje modernog svijeta. Suvremenost i tradicija u modernoj filozofiji.</p> <p>U prvom semestru studenti se upoznaju sa temeljnim značenjima Kantove filozofije. Ovdje je osnovno težište stavljeno na Kritiku čistog uma i Kritiku moći suđenja, temeljna Kantova djela. Razumijevanje povijesno-filozofijskog značaja ovih knjiga, jeste osnovni zadatak koji se stavlja</p>

Ana Jovanović

pred studente na početku petog semestra. Nakon razumijevanja osnova metafizike Immanuela Kanta, student se upućuje na razmatranje poslijekantovske filozofije, prije svega Fichteove filozofije, koja se interpretira u ontološkom značenju transcendentalne logike ovog filozofa. Schellingova filozofija, kao vrh transcendentalne filozofije, ali i njemačkog idealizma u cjelosti, na jednoj strani se interpretira kao u osnovi eksplikacija Kantove transcendentalne filozofije, a na drugoj kao mjesto iskoračenja iz problema koji se u bitnom određuju Kantovim konceptom mišljenja. U tom smislu Hegelova filozofija se pokazuje kao jedna vrsta kraja njemačkog idealizma, ali kraja koji istovremeno predstavlja raskid sa zahtjevima transcendentalne filozofije.

U **drugom semestru** izlaganja nastava se fokusira na razmatranje filozofije poslije Hegela i njemačkog idealizma, ali razmatranje koje ima povijesno-filozofijsku širinu cjeline nastojanja koja su izražena u filozofiji kraja devetnaestog stoljeća. Ovdje se ne radi o historijskim analizama, nego razumijevanju živog značenja povijesnosti koje filozofija ovog perioda u svojoj glavnoj tendenciji nosi sa sobom. Posebna pažnja bit će posvećena prelazu stoljeća u filozofiji i Heideggerovom zasnivanju fundamentalne ontologije, kao putu prevladavanja metafizike i kritike tradicionalnog filozofijskog mišljenja koje nije poštivalo ontološku diferenciju. Na taj način se Heidegger pojavljuje kao ključno mjesto filozofije 20. stoljeća i referentna odrednica prema kojoj se sagledava cjelokupna misao ovog perioda. Kraj semestra sadrži završna razmatranja o suvremenoj filozofijskoj misli i razlike između onoga što u filozofiji možemo odrediti kao tradicionalno i onoga što određujemo kao suvremeno mišljenje.

Seminar vodi predmetni nastavnik ili asistent. Rad u seminaru odnosi se na pristup problemima koji su sadržani u obaveznoj literaturi za proseminarsku eksplikaciju. Sam seminar sastoji se iz tri dijela: u *eksplikacijskom* djelu seminara izlaže se relevantna topika iz zadate literature; u *analitičkom* djelu seminara analizira se konceptualna mreža određene topike i dovodi u vezu sa srodnim pitanjima u logičkoj znanosti; u *kritičkom* djelu seminara pružaju se mogući odgovori i pitanja koja iz njih slijede; u *konkluzivnom* djelu seminara izvode se glavni zaključci obrađene topike i izrađuje sažetak rada na seminaru. Obaveze studenata: u seminaru sudjeluju studenti čiji se rad (pismeni i usmeni) ocjenjuje. Studenti su dužni sudjelovati u proseminarskoj eksplikaciji relevantnih tekstova i specifičnih topika navedenih u obaveznoj literaturi, u konceptualnoj analizi centralne topike seminara, i izraditi sažetak (summary) diskusije u seminaru (cca. 200 riječi) koji će sadržavati glavne premise i konkluzije svih dijelova seminara.

Provjera znanja se sastoji iz nekoliko dijelova. Studenti su dužni položiti dva pismena testa, jedan na kraju prvog i jedan na kraju drugog semestra te završni usmeni ispit. Isto tako, studenti su obavezni napisati dva eseja koja mogu sami odabrati uz konsultacije s nastavnikom) dužine 4 - 5 kartica te ih predati do datuma koji nastavnik naznači. Konačna ocjena se određuje na osnovu urednog pohađanja nastave i učešća u diskusiji na vježbama (25 %), srednje ocjene testova i usmenog ispita (50 %) i srednje ocjene eseja (25 %). U vrijeme konsultacija, predmetni nastavnik i asistent će obavljati individualne razgovore sa studentima o rezultatima njihovih eseja, testova ili diplomskim radovima.

U toku svakog semestra student je obavezan da pročita ona djela koja su se u izvodima ili cjelovito obrađivala na proseminarima, kao i osnovnu kritičku literaturu o njima koja je navedena u ovom programu

Preduvjeti za upis predmeta: nema preduvjeta.

Način provjere znanja: Esej #1 na sredini prvog semestra. Test # 1 na kraju prvog semestra. Esej # 2 na sredini drugog semestra. Test # 2 na kraju drugog semestra. Usmeni završni ispit.

Manic Rami

Udžbenici:

1. W. Windelband, Povijest filozofije

Literatura:

2. Immanuel Kant, Kritika čistog uma
3. Immanuel Kant, Kritika moći suđenja
4. F. W. J. Schelling, Forma i princip filozofije
5. F. W. J. Schelling, Sistem transcendentalnog idealizma
6. J. G. Fichte, Učenje o nauci/Osnovi cjelokupnog učenja o nauci
7. G. W. F. Hegel, Fenomenologija duha
8. F. Nietzsche, Tako je govorio Zarathustra
9. E. Husserl, Kartezijanske meditacije
10. K. Jaspers, Filozofija
11. M. Heidegger, Bitak i vrijeme
12. M. Heidegger, Šumski putevi
13. H. G. Gadamer, Istina i metoda
14. J. Habermas, Filozofski diskurs moderne
15. B. Waldenfels, U mrežama životnog svijeta
16. M. Frank, Kazivo i nekazivo
17. S. Kierkegaard, Ili-ili

Učenički štamp

Naziv predmeta i kod: Francuski jezik III – opći	FIL ROM 202
Semestar (semestri) i broj bodova: III semestar, 2 sata predavanja + 2 sat vježbi; 4 ECTS	
Trajanje: I semestar	
Tip kolegija: predavanja i vježbe	
Status predmeta: opći	
<p>Cilj predmeta: Osnovni je cilj nastave stranog jezika kao općeg predmeta produbljanje znanja o jeziku i njegovoj strukturi u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.</p>	
<p>Sadržaj predmeta: III i IV semestar Upoznavanje studenata sa osnovnim sintaksičkim kategorijama gramatike francuskog jezika : la phrase et les types de phrases; les constituants de la phrase; les formes fondamentales du groupe du verbe et du groupe du nom; la phrase simple: place et forme des groupes du nom et du verbe; la phrase complexe: la subordination, la coordination et la juxtaposition; les subordonnées relatives, complétives et circonstancielles; l’infinitif et les constructions infinitives; participe, adjectif verbal, gérondif; discours direct et discours indirect; concordance des temps. Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenju konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu.</p> <p>Prevođenje stručne literature Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.</p> <p>Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit <i>Francuski jezik II - opći</i></p> <p>Način provjere znanja: dvije pismene provjere znanja u toku semestra i usmeni na kraju semestra.</p> <p>Udžbenici:</p> <p>Literatura: Dominique Berger, Régine Mérieux, <i>Cadences 2</i>, Paris, Hatier/ Didier, 1995 Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982. Larousse : <i>La grammaire du français contemporain</i> (ili neka druga gramatika francuskog jezika koja odgovara nastavnim zahtjevima) Izbor tekstova za prevođenje utvrđuje se na početku akademske godine.</p>	

Mariani Janu

Naziv predmeta i kod: Francuski jezik IV – opći	FIL ROM 203
Semestar (semestri) i broj bodova: IV semestar, 2 sata predavanja + 2 sata vježbi; 4 ECTS	
Trajanje: I semestar	
Tip kolegija: predavanja i vježbe	
Status predmeta: opći	
<p>Cilj predmeta: Osnovni je cilj nastave stranog jezika kao općeg predmeta produbljivanje znanja o jeziku i njegovoj strukturi u mjeri u kojoj je to potrebno za uspješno korištenje stručne i naučne literature na datom jeziku iz oblasti naučnih disciplina svake studijske grupe.</p>	
<p>Sadržaj predmeta: III i IV semestar Upoznavanje studenata sa osnovnim sintaksičkim kategorijama gramatike francuskog jezika : la phrase et les types de phrases; les constituants de la phrase; les formes fondamentales du groupe du verbe et du groupe du nom; la phrase simple: place et forme des groupes du nom et du verbe; la phrase complexe: la subordination, la coordination et la juxtaposition; les subordonnées relatives, complétives et circonstancielles; l'infinitif et les constructions infinitives; participe, adjectif verbal, gérondif; discours direct et discours indirect; concordance des temps. Stečena znanja studenti će primjenjivati kroz čitanje, prevođenje i konverzaciju na tekstovima predviđenim za tu svrhu.</p> <p>Prevođenje stručne literature Uvođenje studenata u problematiku prevođenja/razumijevanja autentičnih tekstova iz različitih oblasti ljudskog znanja, posebno iz onih naučnih disciplina koje se izučavaju na određenoj studijskoj grupi.</p>	
Preduvjeti za upis predmeta: položen ispit <i>Francuski jezik III - opći</i>	
Način provjere znanja: dvije pismene provjere znanja u toku semestra i usmeni na kraju semestra.	
Udžbenici:	
<p>Literatura: Dominique Berger, Régine Mérieux, <i>Cadences 2</i>, Paris, Hatier/ Didier, 1995 Vlado Drašković, <i>Gramatika francuskog jezika za osnovnu školu</i>, Beograd, 1982. Larousse : <i>La grammaire du français contemporain</i> (ili neka druga gramatika francuskog jezika koja odgovara nastavnim zahtjevima) Izbor tekstova za prevođenje utvrđuje se na početku akademske godine.</p>	

Vlado Drašković

Naziv predmeta i kod: <i>Sociologija moći i ljudskih prava</i>, FIL FIS 313
Semestar (semestri) i broj bodova: V i VI semestar; 2 sata predavanja i 1 sat seminara; ECTS 6
Trajanje: V i VI semestar
Tip kolegija: predavanje i seminari
Status predmeta: obavezan
<p>Cilj predmeta: Proučavanje moći kao najvažnijeg društvenog fenomena je danas osnovni cilj društvene nauke. Historija fenomena moći je povezana s historijom ljudskog društva, nastankom države i oblicima njene vlčasti. Danas je ovaj fenomen usko povezan s afirmacijom ljudskih prava, demokratizacijom države i globalizacijom svijeta. U danasnjem konfliktom svijetu koga karakteriziraju globalizacija sile i terorizma, proučavanje odnosa moći i ljudskih prava je od prvorazrednog teorijskog i praktično-političkog značaja.</p>
<p>Sadržina predmeta: Proučavanje moći od temeljne je važnosti za sociologiju. Moć je sposobnost pojedinca da provede vlastite interese ili ciljeve, čak kad im se drugi protive. Ona katkad uključuje izravnu upotrebu sile, što je vidljivo u savremenom svijetu na mnogim mjestima, a posebno u novijim i aktualnim lokalnim ratovima. Moć je elemenat u gotovo svim društvenim odnosima, uključujući i one u ekonomskoj sferi. Ovaj kolegij uključuje uži aspekt moći koji je sadržan u državnoj moći i svim njenim aspektima i modalitetima. U tim oblicima moć gotovo uvijek prati određena ideologija kojom se legitimiraju oni na vlasti. Također, ovaj kolegij se bavi svim historijskom oblicima državne moći.</p>
Preduvjeti za upis predmeta: -
Način provjere znanja: pismeni ispit (prvi test i drugi test) na kraju semestara
Udžbenici:
<p>Literatura: Anthony Giddens: <i>Sociologija</i>. Zagreb, 2007. Weber, Max: <i>Vlast i politika</i>, Zagreb, 1999. Robert A. Dahl: <i>Demokracija i njeni kritičari</i>, Zagreb, 1999. John Grey: <i>Liberalizam</i>, Zagreb, 1999. Hannah Arendt: <i>Totalitarizam</i>, 1996.</p>

FILOZOFSKI FAKULTET U SARAJEVU

Nastavno-naučno vijeće Fakulteta

Broj: 02-01/177

Sarajevo, 27. 09. 2005. godine.

Na osnovu člana 262. Pravila Filozofskog fakulteta u Sarajevu (Prečišćeni tekst) i saglasnosti Senata Univerziteta u Sarajevu broj: 02-01/156 od 15. 07. 2005. Nastavno-naučno vijeće Fakulteta na 9. sjednici od 15. IX 2005. godine, *donijelo je*

ODLUKU

I

Usvajaju se Nastavni planovi i programi (školska 2005/2006. godina) na svim Odsjecima Filozofskog fakulteta u Sarajevu i Katedri za historiju umjetnosti.

DEKAN FAKULTETA

Salih Fočo
Prof. dr. Salih Fočo

DOSTAVITI:

1. Odsjecima
2. Studentskoj službi 2x
3. Uz zapisnik
4. a/a